

Exegi monumentum

Rūta Staliliūnaitė (1938–2011)

Amžinybėn pasitraukė Rūta Staliliūnaitė, iš Monikos Mironaitės perėmusi mūsų scenos karalienės neformalų titulą... Sostas ištuštėjo...

Paradoksalu, bet R. Staliliūnaitė buvo vienintelė Lietuvos dramos teatro artistė, kuriai (t.y. labiausiai išaukštintam Ją vaidmeniui, vadinasi, vis dėlto Jai) jau gana seniai buvo pastatytas paminklas.

Paminklų mūsų dramos teatro aktoriams nėra daug. Tiksliau pasakius, išvis nėra. Buvo aktoriaus ir režisieriaus Boriso Dauguviečio biustas sostinės skvere netoli Nacionalinio teatro, bet pradingo.

Panevėžyje po nemenkų visuomenės sukrėtimų prie teatro stijos Juozas Miltinis. Bet ir jis buvo pirmiausia režisierius, ne aktorius. Nidoje prie marių sėdi bronzinis Kernagis, bet jis labiau dainininkas...

O paminklas, kuriame nesunkiai atpažįstami R. Staliliūnaitės, Ją išaukštintusio vaidmens, bruožai, nuo 1982 m. stovi Vilniuje, Vokiečių gatvės pradžioje, netoli nuo Vilniaus Rotušės. Ten prieš šimtmetį buvo miesto teatras, kuriame vaidino ir rusų teatro karalienė Vera Komisarževskaja. Paminklas – tai Vladio Vildžiūno „Barbora“. Už penkių minučių kelio – Aušros vartai, šventas

Dievo Motinos paveikslas. Būtent Jono Jurašo režisuotas spektaklis pagal Juozo Grušo istorinę dramą „Barbora Radvilaitė“ sustiprino legendą, kad Aušros vartų paveikslas yra Barboros Radvilaitės portretas.

V. Vildžiūno „Barbora“ neturi veido bruožų. Bet jos figūra labai ekspresyvi, išraiškinga, o charakteringas klosčių derinys, siluetas ir stotas atspindi ne istorinę Barboros Radvilaitės asmenybę, kurios mes nepažįstame. Jis atspindi teatro dailininkės Janinos Malinauskaitės sukurtą Barboros Radvilaitės kostiumą, o ypač – R. Staliliūnaitę Barboros Radvilaitės vaidmenyje.

Nieko keista. Juk neatsitiktinai J. Jurašas, uždraudus spektaklį „Barbora Radvilaitė“, iki pat egzilio skaldė akmenis V. Vildžiūno dirbtuvėje. O kaip paminklas sugebėjo atsirasti juodžiausiais brežnevinio nuosmukio metais – tai jau paslaptis...

Bet ir be šio materialaus paminklo R. Staliliūnaitė, manyčiau, ypač nuosekliai ir sėkmingai kūrė savo scenos legendos monumentą. Aktorystės mokslų sėmėsi tuometėj Konservatorijoje, mūsų teatrinių fundamentalistų siaubui – iš vokiečių kilmės Rusų dramos teatro aktorės Alisos Iljinos. Iš jos Rūta išmoko ir to ypatingo sceninės kalbos būdo, kuris bet kuriuo kitu atveju skambėtų kaip erzinti maniera (kas girdėjo vaidinant Alisą, supras, kas turima galvoj), jeigu nebūtų papildytas to emocijų ir prasmų spektro, kurį savo intonacijomis „pakraudavo“ ir transliuodavo R. Staliliūnaitė.

R. Staliliūnaitė savo legendą kūrė labai paprastai: kaip ir Micheangelo, Ji tiesiog atsisakydavo visko, kas nereikalinga kūrybai, kas jai trukdo. Regis, taip pasielgė ir su savo asmeniniu gyvenimu. Ir, galiausiai – su savuoju teatru, kuriam atidavė viską, ir kuriame sukūrė viską – taip pat.

Jos vaidmenys tapdavo lemtingais įvykiais ne tik Jai. Turiu galvoje, pvz., Ūbienę Jono Vaitkaus spektaklyje „Karalius Ūbas“. Prisimenu begalinę dar paauglišką nuostabą: Staliliūnaitė – Ūbienė??? Iš Kauno scenos tuomet kaip bomba nuskambėjo žodis „šrūdas“! Nuskambėjo Jai esant scenoje, ir kažkieno ranka, pakilusi užsmaugti spektaklį, akivaizdžiai

sustingo pusiaukelėj. Veikiausiai J. Vaitkus žinojo, ką daro, kai Barboros atlikėjai pasiūlė suvaidinti Ūbienę. O Jos apsisprendimas daug ką nulėmė Vaitkaus tolesniam kelyje.

Iš visų labai stiprių ir didelių vaidmenų įsiminė mažas epizodinis grynuolis – teroristo motinos vaidmuo Vaitkaus legendiniuose Maksimo Gorkio „Paskutiniuosiuose“. Nuteisto myriop teroristo motina (Staliliūnaitė) ateina pas žandarą (akt. Viktoras Valašinas) prašyti pasigailėti sūnaus. Yra posakis: moteris „privalo mokėti laikyti nugarą“. Ir kaip ji ją „laikė“! Šiame vaidmenyje buvo akimirka, kai stiebas jau buvo belūžtas – bet ne, išsilaikė! Trumpame epizode Ji suvaidino ir motiną, ir moterį, ir visas motinas ir moteris savo išdidybės ir grožio apogėjuje kartu. Buvo matyt, jog Ji vaidina taip, kad publika įsimintų. Ir štai – juk prisimenam!

Ir paskutinis Jos monologas, iš įrašo nuskambėjęs per šiuometes Teatro dienos iškilmes – taip buvo atmestos paskutinės nereikalingos smulkmenos. Monumentas buvo užbaigtas. Kaip ir Barbora! po karūnavimo, Jai buvo likę gyventi labai nedaug...

Dabar, jei prie „Barbos“ paminklo sostinės Vokiečių gatvėje paklauskiau ten besibūriuojančio jaunimo, ar jie žino R. Staliliūnaitę, legendinę aktorę, kuri yra suvaidinusi Barbora Radvilaitę – tikiu! – ne visi atsakytų neigiamai. Bent jau dabar, po šių gedulo dienų, ši prielaida jau nebus vien pasenusio idealisto svaičiojimai.

Exegi monumentum...

KONSTANTINAS BORKOVSKIS

„Sugrįžimai“ tęsiasi

Akordeonininko Martyno Levickio koncertas Taikomosios dailės muziejuje

Aldona Eleonora Radvilaitė

Gegužės 3 d. Taikomosios dailės muziejuje vyko išskirtinis festivalio „Sugrįžimai“ koncertas. Įspūdingais akordeono atlikimo meno pasiekimais klausytojus džiugino dabar Londono karališkojoje muzikos akademijoje profesoriaus Oweno Murray'aus klasėje studijuojantis, pirmosios vietos ir pasaulio čempiono vardo klavišinio akordeono kategorijoje 2010-ųjų akordeonininkų konkurse „Coupe Mondiale“ laimėtojas Martynas Levickis. Šiaulių Sauliaus Sondeckio konservatorijos puikios pedagogės Marytės Markevičienės auklėtinis jau nuo 12 metų sėkmingai dalyvauja įvairiuose konkursuose bei festivaliuose Lietuvoje, Italijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje, Baltarusijoje, Estijoje, buvo apdovanotas Lietuvos karalienės Mortos premija. 2009-ųjų ir 2010-ųjų vasaromis surengė koncertinius turus JAV. 2009-aisiais laimėjo net 5 pirmąsias vietas tarptautiniame akordeonininkų konkurse Merfyje (JAV). Martynas dalyvauja kamerinės ir simfoninės muzikos renginiuose,

bendradarbiauja su BBC koncertiniu orkestru, BBC filharmonijos orkestru, Birminghamo simfoniniu orkestru.

Pirmoje gegužės 3-iosios koncerto dalyje fortepijonu skambino LMTA Forte-pijono katedros docentė, tarptautinių pianistų konkursų – M.K. Čiurlionio, Y.K.A.A. (Oberlinas, JAV), Rubiņšteinio (Paryžius) laureatė Aleksandra Žvirblytė ir jos sūnus, Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos devintokas Paulius Anderssonas. Jis yra jau 8 tarptautinių konkursų laureatas, koncertavęs kaip solistas ir su orkestru.

A.Žvirblytė įspūdingu M.K. Čiurlionio „Miražu“ nuteikė susirinkusiuosius įdėmiam klausymui. F. Liszto Sonata-fantaziją „Perskaičius Dantę“ pianistė paskambino jausmingai: ryžtingai, įtemptai veržliuose epizoduose ir svajingai bei gležnai – tylutėlyje muzikoje. E. Halfterio „Habanera“ nuskambėjo nuotaikingai, patraukliai.

F. Liszto „Obermano slėnio“ atlikimas buvo tikras iššūkis devintokui. Filosofinė šio kūrinio potekstė sunkiai įveikiama net patyrusiems atlikėjams – muzika kupina abejo-

nių, įspūdingų pauzių, pamąstymų... P. Anderssonas labai stengėsi šiuos „pavojingus“ epizodus paskambinti ramiai, tyliai, o per kulminacijas džiūgavo, galėdamas temperamentingai, ryškiai, kokybišku garsu „susidoroti“ su oktavų ir akordų kaskadomis.

Dvi M. Smitzo pjesės (antroji buvo atlikta bisui) ir S. Rachmaninovo „Gloria“, kurias pianistai paskambino duetu, suteikė daug džiaugsmo klausytojams.

Akordeonininkas M. Levickis, maksimaliai susikaupęs ir įsijautęs, pagrojo visais atžvilgiais labai sudėtingą, atsakingą programą, kurią pradėjo J.S. Bacho Fantazija ir fuga a-moll, nuskambėjusia kaip solidus „apšilimas“ prieš įtempčiausiai traktuotinus kūrinius. Kontrastu tapo – S. Berinsky (g.1946) dalis iš ciklo „Taip kalbėjo Zaratustra“. Moderniosios muzikos vingius Martynas savitai girdi ir perteikia išties įspūdingai. Ypač žaviai (vėl kaip ryškų stiliaus pasikeitimą) šis jaunas talentas pagrojo D. Scarlatti Sonata D-dur, K.96. Lengvai, grakščiai, tarsi be pastangų liejosi kokybiški, su virtuoziniu blizgesiu atliekami

LMRF NUOTR.

Įspūdingas buvo įdomių efektų pripildyto A. Nordheimo kūrinių „Blysnis“ atlikimas, sukrėtęs kontrastingos dinamikos, ritmikos, „skambančių“ pauzių įtemptu traktavimu. A. Piazzollos choralą Martynas grojo visiškai kitaip – labai nuoširdžiai, šiltai, ilgom frazėm. Buvo labai jauku ir gražu.

Programos pabaigoje – vėl labai nuoširdžiai ir prasmingai interpretuotas modernus kūrinys, G. Hermosa (g.1976) „Trapumas“. Jis sujaukino ne tik labai įtaigiu grojimu, bet ir įspūdingais balsu atliekamais rečitatyvais: nuo paslaptinai tyliai išsakomų (grojimo metu) žodžių iki grėsmingai įtemptų kūrinių pabaigoje. Puikus kūrinys ir nuostabus atlikimas!

Be galo sužadintai publika bisui M. Levickis stilingai, su puikiu kūrinių dvasios bei grožio pojūčiu atliko vėl(!) solidų kūrinių – A. Vivaldi „Žiemą“ iš ciklo „Metų laikai“.

Klausantis garsų į galvą atklydo mintis: jei mūsų kompozitoriai nori būti išgirsti pasaulio estradose, turėtų pasistengti Martynui sukurti išraiškingų opusų.

Trys drambliai ir daugybė drambliukų

Apie „Kaunas jazz“ festivalį

Algirdas Klova

Galima drąsiai teigti, kad XXI festivalis „Kaunas jazz“ laikėsi ant trijų „dramblių“. Ir visi jie juodaodžiai amerikiečiai. Vienas jų, pabaigęs festivalio programą koncertu Vilniuje, jau ketvirtą kartą Lietuvoje viešintis Richardas Bona, mūsų publikai yra puikiai pažįstamas, mylimas ir pretenduoja turėti čia gerbėjų klubą. Bobby McFerriną pažįstame iš įrašų ir interneto. Šis pasaulyje itin populiarus dainininkas Lietuvoje dar nebuvo lankęsis, todėl sukėlė čia didžiulį ažiotažą. Ir trečiasis – ekspresyvusis, energingasis būgnininkas Pooogie Bellas su savo grupe. Jie turbūt labiausiai mane nudžiugino, nustebino ir netgi pakerėjo per kraštus trykštančia energija, temperamentu ir nepaprastu muzikalumu. Tokio technikos, gyvybingumo, muzikalumo ir konstruktyvaus mąstymo derinio tikrai seniai nesu girdėjęs. Žavėjo nepaprastai išmoningos kompozicijos, puikus kontaktas su scenos partneriais (labai gerais muzikantais) ir drauge su auditorija, geranoriškumas ir džiaugimasis tuo, kad gali ir nori groti, o ne parodyti save grojant. Negaliu nepaminti klavišininko Bobby Sparkso, kartu buvusio ir bosininku, kūrybingumo, išradin-gumo ir darbštumo. Puikūs pūti-

zikinių, temperamento ir kūrybinių ypatybių visuma sukūrė tai, ką galėčiau pavadinti tobulybe.

Apmaudu, kad tokios visumos šiek tiek pritrūko tame pačiame koncerte panašaus stiliaus muziką grojusiai Domo Aleksos grupei „D’Orange“. Muzikantai iš tiesų labai geri, bet tikrai per mažai buvo panaudoti, muzikinė medžiaga gera, bet nepakankamai įtaigiai pateikta, gana šilta, tačiau vėsokai skambanti muzika, ir dar tas begalinis pasitikėjimas savimi... Jau iš to nėra ko tikėtis gero.

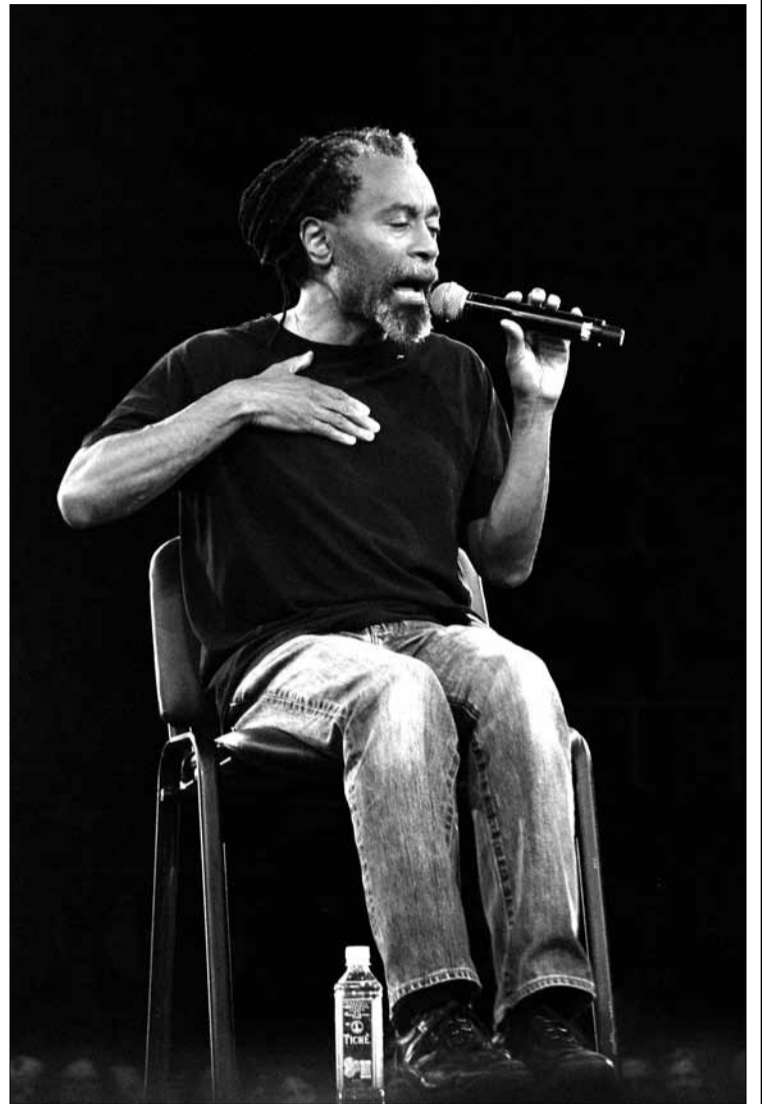
Jeigu jau pradėjau kalbėti apie Lietuvos atstovus, tai prie tų „dramblių“ teks grįžti vėliau, o dabar prisiminsiu vieną koncertą, kuris taip pat vyko „Girtučio“ rūmuose ir paliko labai gerai įspūdį, nors į „dramblių“ kategoriją iš anksto lyg ir nepretendavo. Visų pirma, norėčiau skirti keletą labai gražių žodžių „Girtučio“ kultūros ir sporto centrui, kuriame nesilankiau nuo jaunų dienų. Nors ir išlaikęs sovietinių laikų architektūros dvasį, nutiekė labai maloniai. Jauki ir nelabai didelė salė, mano supratimu, daug labiau tinka džiazo muzikai nei mums jau įprasta, šiuo metu remontuojama VDU salė ar Vilniaus kongresų rūmai.

Taigi šioje šiemet naujoje erdvėje puikiai skambėjo muzika, kurią sukūrė ir su savo kvintetu sugrojo

Rudį (mušamieji), Egidijus sukūrė nedidelį džiazo stebuklą, kupiną nuoširdumo, kompozicijos įmantrumo, stilistinės muzikos įvairovės, bet drauge ir minties vieningumo, nepriekaištingos muzikantų technikos, originalios muzikinės kalbos. Todėl ši programa tapo modernia ir nesunkiai prieinama įvairaus amžiaus bei išsilavinimo klausytojams. Žinoma, scenos partneriai labai talkino E. Buožiui, nes be jų sunku būtų išsiversti, tačiau būdamas protingas menininkas, Egidijus puikiai „išnaudojo“ visus savo kolegas. Viena iš centrinių projekto figūrų, šalia paties E. Buožio, kuris labai jautriai laikė kompozicijos muzikines vadeles, tapo puikus gitaros virtuozas A. Chalikovas; jis pasirodė esąs ne tik techniškai solistas, bet ir labai sumanus partneris ansamblyje. Būgnininkas D. Rudis, nors ir grojo ne viename šių metų festivalio „Kaunas jazz“ projekte, geriausiai, manau, atsiskleidė būtent E. Buožio kvintete. E. Kanevičius ir V. Ramoška vėl demonstravo savo įvairiapusį stilistinį lankstumą.

Antrasis „dramblys“ – B. McFerrinas, nors ir dar nebuvo koncertavęs Lietuvoje, muzikinei visuomenei gerai žinomas. Tereikėjo sulaukti šio stebuklo ir pamatyti bei išgirsti jį Kauno sporto halėje. Aišku, sunku yra įsivaizduoti muziką viduryje aikštės, kurioje paprastai žaidžiamas krepšinis. O štai koncertas labiau panėšėjo į tam tikrą misiją, kurios metu per garsus dalijamas gėris, grožis, muzikos žavesys. Tarp tūkstančių žiūrovų atsidūręs vienut vienas, šis atlikėjas, tobulai valdantis balsą ir gebantis bendrauti net be žodžių, darė stebuklus. B. McFerrinas ne tik puikiai valdo balsą, muzikinę medžiagą, bet ir didžiulę auditoriją. Su ja bendrauja, dovanoja muziką ir, pagaliau, ją auklėja. Negalėčiau to pavadinti kitaip, kaip tik didžiule savanoriška misija. Tai reikėjo pamatyti ir išgirsti. To negalima papasakoti.

Netrukus aptarsime ir trečiąjį „dramblį“, tačiau dabar dar šis tas apie kitus festivalio renginius. Kaip jau esame įpratę, festivalis prasidėjo – tuo pasigirti gali tik Kaunas – varpų muzikos koncertu, žinoma, tema susijusiu su visu renginiu. Šį kartą du garbūs kompozitoriai ir varpininkai Giedrius Kuprevičius ir Julius Vilnonis varpų garsus pavertė tradicinio džiazo stan-

Bobby McFerrin

dartus atitinkančiomis melodijomis. Tačiau jos suskamba visiškai naujai. Iš varpų bokšto sklindančios temos, jų plėtojimas, suteikė muzikai daugiau šiuolaikiško, profesionalaus skambesio, dvasingumo, tačiau tapo sunkiau suprantamos mažiau išprususiems klausytojams. Kita vertus, ne visi juk privalo linksminti mases. Nuostabūs, dangiški varpų garsai, susijungdami su vaikų piešiniais ant grindinio, pripildė erdvę gėrio. Galbūt tik norėjosi, kad tie piešiniai savo temomis būtų artimesni festivaliui.

Varpų koncertas, piešimo akcija, pučiamųjų orkestro maršai ar miesto raktų įteikimas festivaliui jau tapo gražia tradicija. Festivalis „Kaunas jazz“ jų turi ir daugiau. Štai jau dešimtąjį kartą Kauno sinagogoje vyko koncertas – „Žydiškoji tema džiaze“. Šiemet muzikavo gitaristas iš Argentinos Estebanas Collucci. Tiesa, šį kartą nei žydų temos, nei džiazo išgirsti nepavyko. Muzikantas suvaržytai, net šiek tiek mėgėjiškai skambino Astoro Piazzollos ir kitų Argentinos kompozitorių kūrinius gitarai ir labai daug apie juos pasakojo ne itin sklandžia anglų kalba.

Tačiau nustebino ir nudžiugino kitas Lotynų Amerikos atstovas – smuikininkas Omaras Puente su savo „Cuban Group“. Šis muzikas nėra visai nežinomas Lietuvoje. Prieš metus festivalyje „Kaunas jazz“ jis grojo garsiojo saksofonininko Courtney Pine grupėje. Galbūt grodamas tame kolektyve jis turėjo būti kuklus ir ne visada pastebimas, tačiau šiemet, atvykęs jau kaip savos grupės lyderis, jis sutvarkė visomis savo geriausiomis

savybėmis. O Puente – daugybė stilių ir kryptų išmanantis, labai temperamentingas, spontaniškas muzikantas, vienodai gerai grojantis *latina*, *funk*, *fussion* muziką. Puiki smuiko technika, labai savitiški universalūs garsai, charakteringi štrichai ir neapsakomas temperamentas tiesiog užburė klausytojus. Vis dėlto kartais susidarydavo įspūdis, kad dėl tokio ugingo lyderio kiti grupės nariai ne visada spėja žengti greta jo muzikiniu atžvilgiu. Galbūt neseniai suburtai grupei dar trūkstama susigroji-mo ir pasitikėjimo.

Festivalis tradiciškai pasibaigė Vilniaus kongresų rūmuose dar vienu neeilinio muziko Richardo Bona triumfu. Šis muzikantas kiekviename koncerte nudžiugina klausytojus keliomis Afrikos *folk* maniera atliekamomis dainomis, kuriose jo balsas suskamba labai subtiliai ir jaudinamai. Žinoma, niekada nėra pamiršamas boso virtuozas Jaco Pastorius ir jo kūriniai, t.y. *fussion* ir net roko stiliaus kompozicijos. Tačiau visa tai daroma be galo skoningai ir profesionaliai.

Apmaudu, kad šiemet neturėjau galimybės apsilankyti klube „Combo“ vykusiuose koncertuose, bet jų galėjau klausytis per radiją – radijo stotis „Pūkas 2“ visus juos transliavo. Iš jų man labiausiai patiko prancūzų grupė „Setenta“, pademonstravusi gražią Pietų Amerikos, džiazo ir *funk* muzikos samplaiką.

Ką gi, festivalis pasibaigė, pademonstravęs labai plačią muzikinę paletę su trimis drambliais ir daugybe drambliukų.

Egidijus Buožis

kai – Patchesas Stewartas (trimitas) ir Keithas Andersonas (saksofonas). Ši 2003 metais Bello suburta grupė groja džiazo, *funk* ir *soul* muzikos derinį, kupiną gyvybės ir energijos. Keturi muzikantai sugebėjo sukurti scenoje tokią harmonijos, garso ir ritmo darną, kokią ne visada geba pasiekti aštuoni ar daugiau žmonių. Niekas keista, juk P. Bellas būdamas trejų metų jau koncertavo scenoje su savo tėvo džiazo grupe. Dabar penkiasdešimtmetis būgnininkas teigia nuo mažens žinojęs, ką noris veikti gyvenime. Jo tėvo namuose ne sykį lankėsi ir drauge muzikavo tokios džiazo legendos, kaip Ornette Coleman, Ronas Carteris, Maxas Roachas. Jaunystėje P. Bellas koncertavo drauge su Marcusu Milleriu, Omaru Hakimu, Lenny White ir kitomis dabarties įžymybėmis. Tokie susitikimai negalėjo neturėti įtakos šio muziko kūrybiniam keliui. Mu-

Omar Puente

žymus Lietuvos džiazo pianistas ir kompozitorius Egidijus Buožis. Pasikvietęs puikius ir labai jautrius muzikantus Valerijų Ramošką (trimitas), Artūrą Chalikovą (gitarą), Eugenijų Kanevičių (bosas) ir Darių

Richard Bona

Naujojo šokio ne(w)kritika

Festivalis pakvietė rašyti tekstus

Šiomet „Naujojo Baltijos šokio“ festivalis pirmą kartą organizavo kritinio rašymo projektą-eksperimentą „Šokis žodžiu – ne[w]kritika“. Penkiolika atrinktų dalyvių visą savaitę stebėjo pasirodymus ir kūrė naujo, šviežio požiūrio prisodrintus (ne)kritinius tekstus. Siūlome su keliais susipažinti.

Simuliakro simuliacija „Dykroje“

Kai aš noriu ką nors pasakyti, sakau. Kai nenoriu – tyliau. Jei nemoku suformuluoti, tiksliau. Kai nežinau, ką pasakyti, galvoju. O kai esu sveikas – nesimuliuoju.

Spektaklio „Dykra“ kūrėjus – kompozitorių, libreto autorių ir solistą Joną Sakalauską ir choreografę Agniją Šeiko – įkvėpė Rodrigo Plà filmas „Vidinė dykuma“ ir filosofo postmodernisto Jeano Baudrillard'o knyga „Simuliakrai ir simuliacija“. Ties pastarąja ir apsisostikime.

Daugelį kūrinių įkvėpė didūs rašytojai ir mąstytojai. Kartais sąmoningai, kartais nelabai, menininkų kūryboje išnyra kitų idėjų nuotrupos ir siužetų fragmentai. Kultūra klojasi sluoksniais, ir šiandien tai jau nieko nebestebina. Apskritai, sveikintinas lietuvių kūrėjų entuziazmas kurti intelektualų meną su filosofine po-

Mantas Černeckas ir solistas Jonas Sakalauskas) ir trys didžiuliai kubai. Skulptūriška ir minimalu. Daug erdvės judesiu, garsui ir minčiai. Belieka tai panaudoti. Tačiau čia ir iškyla didysis sunkumas: išgryninus sceną nuo žmonių ir butaforijos pertekliaus, nebelieka už ko pasislėpti. Scenoje daug pilkumo (kubai, daugiabučių nuotraukos, atlikėjų kostiumai), kuri semantiškai susijusi su netikrumu ir autentikos nunykimu. Tačiau tai, kas pastebima gyvenime, ne visada įtaigu scenoje. Vizualizuojant idėją svarbu gebėti ją pateikti, ir čia derėtų prisiminti pilką spalvą turint atspalvių, o vaizdo projektorių gebant išgauti ne vien statiškus vaizdus. Antra vertus, suprantamas kūrėjų siekis įreminti sceną į sustingusį erdvėlaikį – taip kuriamas alternatyvios arba tariamos tikrovės įspūdis. Tuomet natūraliai tikiesi vitališko judesio ar vaidybos, tačiau, rodos, ir čia vadovaujamasi būties konservavimo principu. Šokėjų kūnai nepasakoja istorijos, tik atlieka simboliškos iliustracijos funkciją; o ir libretas neturi dramaturginio augimo (juk išdainuojamas filosofinis veikalas, o ne pjesė ar poema). Statiškumo įspūdis neapleidžia per visą spektaklį, ir tenka savęs klausiti, kiek gi meniškumo lieka kūrinyje, kuriame nėra virsmo – juk katarsis ateina per kaitą. Belieka viltis, kad spektaklį

visuotinumą ir autentikos nunykimą. Problema ta, kad visa galva pasinėję filosofines simuliacijas, spektaklio kūrėjai nebesugeba išsivaduoti iš primesto teksto. Žodis užvaldo sceną, nustumdamas šokį ir muziką į antrą planą. Tenka nusivilti kaip tai varnai, paleidusiai sūrį iš snapo: dėl ne visada geros artikuliacijos ir garso trukdžių nukenčia libretas, o sužibėti kūrinio centre galėjęs šokis tampa puikiu *backdance'u*, bet tik *back*. Todėl esminių J. Baudrillard'o idėjų tiesiog padauginama, pridendant lietuviškų realiųjų (posovietinių daugiabučių nuotraukos ant didžiulių kubų) ir žmogų, kaip konstrukta, iliustruojant lūžinjančiomis šokio linijomis.

Tam tikrą išieitį iš stagnacijos pasiūlo muzika ir solisto vokalas. Elektroninio skambesio variacijos ir dainininko žaidimai pakartojimais, skiemnavimu, kalbėjimo įterpimas į muziką galėtų įsukti spektaklio vilkelį. Tačiau ritmika ir solisto tembras yra priklausomi nuo libreto, o ypač tokiam spektaklyje, kur libreto pagrindu tapo filosofinis tekstas. Todėl „Dykroje“ muziką slopina teksto įmantrumas, meškos paslauga atlieka minimalistinę, į skurdumą linkusią scenografiją ir ne visada motyvuoti choreografijos sprendimai (minėtas „kiškučių atvejis“). Ir nors muzika

Ar pasiduoti ydingai hipnozei?

Papasakosiu jums istoriją. Joje tik du personažai (ar bent jau taip atrodo iš pradžių). Jis – choreografas ir režisierius, kompleksuotas gėjus, sakantis esąs heteroseksualus, tik kartais leidžiantis laiką su vyrais lovoje. Antrasis – tamsiaodis šokėjas, sutikęs kartu su choreografu statyti spektaklį. Pasirodo, šokėjas yra „išgalvotas“ spektaklio režisieriaus, kuris drauge yra ir siužeto autorius, ir jo veikėjas.

Štai tokias aplinkybes siūlo trupės iš Norvegijos „Winter Guests“ spektaklis „Ydingieji“. Paradoksalu, tačiau esame situacijos situacijoje – siužetą kuriantis ir šokį statantis veikėjas ir „realiam“ gyvenime yra choreografas ir rašytojas. Taip spektaklį režisavęs Alanas Lucienas Øyenas tampa savo paties prototipu, savo partnerį, buvusį garsios Tel Avivo grupės Batcheva šokėją Léo Lérusą irgi pavertęs iš dalies fiktyviu. Iš pat pradžių kūrybos partneris supažindinamas su galybe bendro kūrybos proceso taisyklių, tačiau netrukus susvoki, kad iš tiesų šios tarpusavio susitarimo taisyklės galioja ir žiūrovui, įtariai laukiančiam, kada gi prasidės šokis? Tarsi nuspėjant šį nekantravimą, pateikiami du į tekstą sėkmingai įpinti atsakymai: pirma, susimokėjote, vadinasi, patys kalti. Antru atveju, intymi sąlyga šokėjui tampa kolektyviniu bendro prasmės kūrimo sprendimu: „Norėdami dirbti kartu, turime vienas kitą mylėti. Jeigu aš tau nepatiksiu, nieko nebus.“ Ši simpatijos sąvoka, kalbant apie veikėjų tarpusavio santykius, vėliau privedama iki absurdo – kad kažkas pavyktų, jiems reiktų permiegoti, nes seksas yra vienintelis dalykas, kuriuo tiki siužeto autorius.

Tradicinės dramos rėmuose jie galėtų būti protagonistas ir antagonistas – pirmasis, puikiai ištreniruoto kūno ir plastikos žemaūgis šokėjas, antrasis – „nevykęs“, kaprizingas ir netikėčiausias sąlygas išgalvojantis ištįsęs choreografas, nesugebantis išgauti nė vieno profesionalaus judesio. Tačiau pamirškime dramos kanonus, nors kai kurie jų (pavyzdžiui, konfliktas kaip varomosios veiksmo jėgos) išlieka. Iš tiesų prieš mus – Tomas ir Džeris, besimasturbuojantys prieš animacinio filmuko projekciją. Visa kita – žaidimas su savimi, žaidimas stiliais, nepagaunamumas. Erotika veda į pornografiją, pornografija – į atvirumą, šis – į blevyzgiją arba atviravimą įvairiausiomis temomis (tarpusavio santykių, pavyduliavimo motinai dėl tėvo, pedofilijos, išprievartavimo ir t.t.). Bet kuriuo atveju, visa tai vienija saviironija ir juodas humoras, veikiantis tarsi televizijos loterijos bomba – jeigu atsakysi į klausimą, su kuriuo žodžiu lentelėje yra susijusi nekrofilija, gausi penkis šimtus taškų. Teisingas atsakymas – „depresija“. Pasirodo, nekrofilija yra labai nuobodus dalykas, tad geriau užsiimti incestu – tai bus tik giminingai nuobodus dalykas (angliškai skamba tiksliau: „relatively boring“). Jei supranti tokį humorą – bingo, šis spektaklis kaip tik tau.

Prasmės suvokimo kodai spektaklyje generuojami ne tik kalba ar kūnais, bet ir medijomis – veikėjų įjungiamo patefono, kasetinio magnetofono ar ruporą primenančio mikrofono garsais, senoviniu projekciniu aparatu. Tai dar labiau akcentuoja esamąjį laiką ir motyvuoja kiekvieną multimedijos intarpą (ne režisieriui iš anksto nurodžius technikas paleido garso takelį, o veikėjai „netikėtai“ užsinorėjo šokti būtent pagal tos plokštelės muziką ir pan.). Daugia-prasmiskumas kuriamas kryžminimo principu – jau minėta masturbacija vyksta žiūrint vaikišką filmuką, nors iš kasetinio magnetofono skamba erotiškos dejonės. Tuo tarpu tikrasis „Tom and Jerry“ įrašas pasigirs beveik pabaigoje, bus pratęstas šokiu, įrodančiu, jog šokti galima ir pagal animacinį filmuką. Kartais opozicija atsiranda iš mūsų stereotipų – jie šoka lėtą šokį, o ekrane – nostalgiškos vestuvės, viskas kaip ir „priklauso“: nuotaka, nuometas, jaunikis. Jei lėtą šokį vingiuotų heteroseksuali pora, ekranizacija tapo iliustracija. O dabar – paradoksalu indeksu, nurodančiu į daugelyje šalių uždraustas homoseksualų santuokas. Ironija apie tai, ko niekada nebus? Tik kodėl tada šie šortus mūvintys ir Amerikos vėliava „pasipuošę“ jaunuoliai kvailioja scenoje? Jie kvailioja (ne)savo gyvenimus, jie kvailioja, nes jaučiasi saugūs – didžiausioje duobėje, kaip komikse, galima numarinti vieną herojų tam, kad prikeltum kitą. Kaip dainuojama garso takelyje: „Ambicijos auga, o jausmai nedidėja.“

Emocijoms kelti pateikiama nauja, kiek kitokia istorija – apie gėjų berniuką, kuriam hiphopininkai padegė plaukus, šlapinosi ant jo, o kitas homoseksualus vaikinukas žiūrėjo. Ir nieko negalėjo padaryti. Bent jau su savo galva, nes ir po daugelio metų vaikšto pas psichoterapeutą. Kaip iškratyti iš galvos šią istoriją? Kaip iškratyti neapykantą sau? Pojūtį, kad esi purvinas? XXI a. nebėra vieno atsakymo, kaip ir tiesos, net nebėra kelio į jos paieškas. „Tiesa yra tam tikro melo momentas“, – teigia prancūzų kino režisierius Guy Debord'as. „Aš gyvenu dvigubą gyvenimą. Štai čia esu tobulasis aš su savo kauke, o štai čia – aš, kuris ir esu aš“, – atitaria Alanas Lucienas Øyenas. Tačiau kaukės demonstruojamos ne tik prieš kitus, kaukė nešiojama ir prieš patį save. Po beveik psichoanalitinės oponento apklausos paaiškėja, kad neva tolerancijai dedikuotą spektaklį režisuojantis choreografas nekenčia heteroseksualių moterų ir vyrų, nekenčia homoseksualų, o labiausiai nekenčia pats savęs. Realybę jaučiant tarsi per apsauginę plėvę (scenoje įvardytą tiksliau – prezervatyvą), prie tiesos ir neįmanoma priartėti. Dialogo metu prieinama prie panašios išvados: kurdamas tu prie nieko nepriartėji, nebent prie mito. Galvojimas, kad gali įsikūnyti į kitą, jį suprasti, irgi yra tik iliuzija. Kas kartą tu kursis iš naujo vieną ir tą patį – save.

D. MATVEJEVO NUOTR.

„Dykra“

tekste. Tačiau abejoti verčia štai kas: ant šimtmečius krauto kultūros kalno balansuojantis postmordenybės netikrumas pasirenkamas kaip meno kūrinio pagrindas. „Dykra“ – tai „Simuliakrų ir simuliacijos“ simuliacija. Filosofinis tekstas yra išdainuojamas, sušokamas ir suvaidinamas – daugiau dekonstrukcijos žingsnių nė norėdamas nesugalvosi. Tiesa, dar galima buvo sudeginti knygą ir apsisbarstyti galvą pelenais.

Ir ko čia piktingis, juk nieko bloga nenutiko. Tiesa. Tačiau tiesa ir tai, jog išvis nieko neįvyko. Nei estetikos triumfo, nei minties naujumo, nei žmogaus esybės pajautos.

Scenoje – keturi vyrai (šokėjai Petras Lisauskas, Darius Berulis,

„Dykra“ išteisintų minties novatoriškumas, paveikumas ar relevantiškumas vizualizacijai.

Tačiau pamatome J. Baudrillard'o simuliakrų vizualizaciją, adaptuotą naivesniems ar tingesniems žiūrovams. Vis kirba galvoje, kokią prasmę turi bandomųjų triušių, apie kuriuos kalba prancūzų filosofas, sistemos iliustracija, keturiems vyrams mojuojant delniukais vietoj ausyčių. Ramybės neduoda klausimas, ar naratyvas pajėgus kompensuoti judesį ir muziką, t.y., ar užtenka paklausti, kaip vienas veikėjų (solistas J. Sakalauskas) dainuodamas atpasakoja J. Baudrillard'o pavyzdį apie privatumą TV laidai paaukojusią amerikiečių šeimą, kad suprastume sistemos

spektaklio vilkelio neįsuka, tačiau bent įsiūbuoja tiek, kad būtų įmanoma klausytis ir sugauti vieną kitą įdomesnę variaciją.

„Simuliakras yra tikra. Šokis yra tikra. Opera yra tikra. Šokis yra opera“, – spektaklio pabaigoje pareiškia J. Sakalausko personažas, o amerikietišku akcentu tą patį atliepia mechaninis balsas. Ir tampa aišku: jei neskaitei J. Baudrillard'o – niekas suvokimo žemėlapiu nenubraižys; o jei vis dėlto esi susipažinęs – naujos žemės niekaip neatrasi. Kas kita, jei gyveni kur nors dykroje su judančiais tikrovės smėlynais. Tik tuomet ar verta simuliuoti simuliaciją?

DAINA HADBANKAITĖ

Moters balsas

Pokalbis su Kristina Inčiūraite

Kristina Inčiūraite gilina į moters balso, kalbos ir viešosios erdvės problemas, kvestionuoja moters kūno reprezentavimo stereotipus. Jos darbai dažnai interpretuojami feminizmo teorijų kontekste. 2007 m. ji surengė parodą „Tarp mūsų“, kurioje buvo pristatytos šešios Vilniaus menininkės (Jurgita Remeikytė, Alma Skersytė, Irma Stanaitytė, Laura Stasiulytė, Vilma Šileikienė ir Kristina Inčiūraite). Paroda surengta ne ieškant specifinių moters kūrybiškumo bruožų, bet atskleidžiant tai, „kas tarp jų bendra, kuo jos skiriasi ir kaip jų kūryba įsiterpia į šiuolaikinio meno panoramą“. Įdomu, kaip pati Kristina žiūri į savo kūrybą ir kasdienį gyvenimą iš lyčių studijų perspektyvos. Klausimus pateikė Dalia Mikonytė.

Koks buvo Jūsų kelias į profesionalų meną?

Menu domėtis pradėjau nuo mažumės, kada tėveliai pirkdavo meno albumus, o aš pastele perpiešdavau klasikų kūrinių reprodukcijų detales. Artimieji skatino domėtis menu, pvz., jei su šeima keliaudavome, būtinai užeidavome į muziejus aplankyti meno parodų.

Studijavau Šiaulių universitete, Dailės fakultete (dabar Menų fakultetas). Specializavausi grafikos srityje. Kūrybai labiausiai paskatino įdomios menotyrininko Virginijaus Kinčinaičio paskaitos apie šiuolaikinį meną, šiuolaikinius filosofus ir meno teoretikus. Iš jos paskaitų pirmą kartą sužinojau apie feministes Cindy Sherman ir Laurą Mulvey.

Ar menas yra vienintelis Jūsų pajamų šaltinis? Kokiais dar darbais užsiimate? Ar lengva suderinti buitį ir kūrybą? Kaip į Jūsų veiklą žiūri artimi žmonės (šeima, vaikai ir kt.)?

Duoną valgau ne iš kūrybos. Tiesa, kartais gaunu gana solidžią paramą naujiems darbams sukurti ir gana didelius honorarus už kūrinių ekspozicijų prestižinėse parodose, tačiau tai nėra pastovios pajamos, kurių užtektų buitinėms reikmėms kiekvieną mėnesį. Šiuo metu dirbu edukacinį darbą su jaunimu.

Be abejo, kartais nėra lengva suderinti buitį ir kūrybą, nes auginu vaiką. Jam tik treji metai, tad reikalauja didelio tėvėlių dėmesio. Taigi šiuo metu nevažiuoju į menines rezidencijas, o į parodų atidarymus užsienyje keliauju tik kelioms dienoms. Tačiau kūrybinis

gyvenimas dėl buities nenukenčia, tiksliai ir atsakingai planuojant darbą ir laisvalaikį, viskam užtenka laiko. Vyras gerbia mano profesiją, abu dalijamės buities rūpesčiais. Jis man padeda ir kurti, nors pats nėra menininkas.

Koks, Jūsų nuomone, visuomenės požiūris į moteris menininkes? Ar jis ilgainiui kinta?

Moterys menininkės turbūt turi būti produktyvesnės už vyrus menininkus, kad visuomenė įvertintų jų kūrybines pastangas. Nors, manau, ne lytis, o moters menininkės visuomeniškumas (socialumas) bei jos kūrinių aktualumas formuoja požiūrį į moterį kaip kūrėją. Lietuvos visuomenė laikui bėgant tampa pilietiškesnė, demokratiškesnė ir dėl to labiau emancipuota bei tolerantiška moterų kūrėjų atžvilgiu.

Ar kada nors teko susidurti su kolegų neigiamu požiūriu į Jūsų kūrybą tik dėl to, kad esate moteris? O gal priešingai – aplinka yra Jums parodžiusi, kad laiko Jus išskirtine dar ir dėl to, jog esate kūrėja moteris?

Nesu patyrusi neigiamo požiūrio į savo kūrybą dėl lyties. Kūryboje domiuosi moters identitetu, jį analizuoju, tad pati sąmoningai neįkyriai akcentuoju feministinius savo darbų aspektus. Kitaip tariant, ne aplinka, o aš parodau, kad man, kaip moteriai, rūpi moters identitetas. Moters nepriešpriešinai vyrui – vienos lyties išskirtinumo demonstravimas būtų diskriminacijos ženklas kitos lyties atžvilgiu.

Ar egzistuoja koks nors skirtumas tarp moters menininkės visuomeninio statuso Vakaruose ir Lietuvoje?

Skirtumų nepastebėjau, veikiausiai net nesigilinau į tai. Tik esu atkreipusi dėmesį, kad kuo šalyje senesnės demokratijos tradicijos, stabilesnė socialinė, ekonominė bei politinė situacija, tuo daugiau tolerancijos moterims.

Ar kito moters menininkės situacija sovietmečiu ir nepriklausomoje Lietuvoje?

Daug talentingų kūrėjų kūrė visais laikais, nepriklausomai nuo santvarkos šalyje. Tik sovietmečiu moterys negalėjo (tiesiog buvo kitos aplinkybės) laisvai deklaruoti savo feministinės pasaulėžiūros, o Vakarų pasaulyje (ypač 7-8 dešimtmečiais) tai buvo labai populiaru. Tačiau net ir nepriklausomoje Lietuvoje moterys menininkės vengia

išsakyti savo feministinę poziciją, nors tam palanki terpė – visuomenė tapo tolerantiškesnė, gana daug moterų tapo sėkmingomis verslininkėmis ir politikėmis, viešojoje srityje iškilo daug moterų, keliančių opius emancipacijos klausimus (Aušra Marija Povilionienė, Margarita Jankauskaitė, Agnė Zuokienė ir kt.). Kodėl taip yra? Gal kūrėjos baiminasi, kad visuomenė joms pradės klijuoti feministės etiketę ir požiūris į jų kūrybą taps tiesmukas, siaurai interpretuojamas, akcentuojant tik lytiškumo aspektus?

Ar moterų kūryba Lietuvoje vertinama ir tyrinėjama pakankamai? Ką apskritai manote apie kūrybos skirstymą pagal lytis?

Kūrybos skirstymą pagal lytis vertinu neigiamai, nes tai, pasikartosiu, tam tikras diskriminavimo ženklas. Tai, pvz., panašu į baltaodžių ir juodaodžių kūrybos vertinimą pagal jų odos spalvą. Reikia pastebėti ir įvertinti įdomius kūrėjus, kad ir kokios lyties jie būtų. Nors visuomenės dėmesys moterų kūrybai yra sveikintinas dalykas, tačiau jų laimėjimus reiktų vertinti ne vyrų, o bendros sociokultūrinės sanklodos kontekste.

Ar manote, kad šiuolaikinė visuomenė reikalauja iš menininko(-ės) tam tikro įvaizdžio? Kokios įtakos tai turi Jums?

Nelygu kokioje kūrybinėje srityje moteris dirba. Man, dirbančiai vizualinio meno srityje, manau, reikia sugebėti lanksčiai bendrauti su aplinkiniais – komunikaciniai gebėjimai yra labai svarbūs, nes dalyvavimas kultūriname gyvenime yra nesibaigiantis socializacijos procesas. Visa kita, manau, nėra taip svarbu. O savo įvaizdį galima susikurti savo kūryba, t.y. menininkės darbai turi kurti jos įvaizdį, o ne priešingai.

Gal galite paminėti kelis savo mėgstamus menininkus(-es), mąstytojus(-as), rašytojus(-as), visuomenės veikėjus(-as), politikus(-es)? Kodėl jų išsakomos idėjos, nuveikti darbai jums yra svarbūs?

Mano kūryboje svarbūs trys aspektai: moters balso arba kalbos reikšmė (naratyvumas), viešojoje erdvėje (herojės veikia viešojoje erdvėje) ir moters kūno reprezentacija (kvestionuojami moters kūno reprezentavimo stereotipai). Dėl to struktūriškai išskiriu tris svarbiausias feministinės pakraipos asmenybes: filosofę Luce Irigaray, besigilinančią į kalbos sritį ir moters

Kristina Inčiūraite. Kadras iš videofilmo „Naftos miestas“. 2007–2008 m.

vaidmenį joje, šiuolaikinės politikos teoretikę Carole Pateman, samprotaujančią apie moters vaidmenį viešojoje ir privačiojoje srityse, ir kino teoretikę bei praktikę Laurą Mulvey, analizuojančią moters kūno reprezentacijos mechanizmus vizualinėje kultūroje.

L. Irigaray, analizuodama J. Lacano teoriją, atkreipia dėmesį, kad simboliškumo tvarka, pateikiama per kalbą, priklauso vyro sričiai ir yra fališka. Būtent per tokią simboliškumo tvarką atsiskleidžia lyčių skirtingumas – pilnatvės (vyriškos lyties) ir trūkumo (moteriškos lyties) drama. Tam, kad moteris visapusiškai veiktų socialiniame gyvenime, turėtų kalbėti kaip vyras. Jei Irigaray minėjo, kad moters klijediesiai (vidiniai impulsai) tarsi galėtų patekti į simboliškumo tvarką, tai mano, kaip menininkės, subjektyvus siūlomas būdas moteriai patekti į vyro sritį – kalbėti vyrų primirštose teritorijose, viešose vietose, kurios nyksta ar keičiasi (tai savo tapatumą keičiančios vietos).

C. Pateman pabrėžia, kad remiantis J. J. Rousseau, įstatymui nepavaldi privati sritis (arba namų sfera) priklauso moteriai, o viešojo – vyrui. Egzistuoja laisvo visuotinio vyro ir prigimtinės (todėl nelaisvos) bei atskiros moters priešprieša. Anot šios teoretikės, modernioje demokratinėje visuomenėje privati sfera turėtų būti individuali, o ne šeimos sfera, kaip buvo anksčiau, ir į politinį gyvenimą turi būti įtraukiamos dvi individualybės – ir moteris, ir vyras. Savo kūryboje pristatau moterį, veikiančią ne privačiojoje, bet viešojoje srityje, nes man svarbu moters, kaip individualybės ir kaip visuomenės nario, reprezentacija, jos vienaip ar kitaip artikuliuojamos asmeninės patirtys konkrečiame sociopolitiniame kontekste.

Pasak L. Mulvey, moters vaizdinys vizualinėje kultūroje – tai vyro geismo subjektas, jį kritikavo skopofilijos ir vojerizmo žiūros fenomenus. Moters kūno reprezentacija apaugo stereotipais, tad juos bandau kvestionuoti.

Ilgą laiką savo kūriniuose moters nerodžiau arba rodžiau saikingai, mat man svarbiausia ne vizuali, bet verbalinė moters reprezentacija, t.y. balsas ir kalba man svarbesnė nei kūnas, kuris dažniausiai yra eksploatuojamas iš vyrų žiūros perspektyvos.

Kokios temos Jums yra aktualiausias, įdomiausias? Kodėl?

Svarbiausia mano kūrybos tema – moters identitetas ir jo kaita visuomenėje, transformuojantis socialinėms, ekonominėms, politinėms bei kultūrinėms aplinkybėms. Man įdomūs moters mentaliteto poslinkiai – tai, kaip jį lemia išoriniai veiksniai, aplinka, kurioje moteris gyvena ir (re)konstruoja save. Kūryboje (dažniausiai filmuose) bandau pristatyti savo herojes, pateikdama lakoniškus jų aplinkos vaizdinius ir įterpdama nedidelius jų pasakojimų fragmentus, bandau iš detalių sudėlioti conceptualų kūrinių, kuris bylotų apie moters pasaulį – kaip vienos moters likimas nusako kolektyvinį moterų identitetą apskritai. Tačiau kūryboje vengiu griežtų apibendrinimų.

Ar menininkas turi būti ir šiek tiek visuomenės veikėjas, politikas, tam tikrų vertybių postuluotojas-gynėjas?

Manau, kad menininkas turi būti pilietiškas, socialiai aktyvus, akcentuojantis jam svarbiausias vertybes.

Ar galėtumėte įvardyti kokius nors feministinio meno pavyzdžius Lietuvoje?

Kalbant apie vizualinio meno situaciją Lietuvoje, sunku būtų išskirti feministinio meno pavyzdžius, jei pačios kūrėjos neteigia propaguojančios feministines pažiūras. Tačiau mano subjektyvia nuomone, gana feministiniai yra šiuo metu kuriančių Cooltūrisčių projektai, Eglės Rakauskaitės, Lauros Garbštienės, Jurgos Barilaitės, Akvilės Anglickaitės, Laisvydės Šalčiūtės ir kt. kūryba.

ATKELTA IŠ 4 PSL.

Anonisinis spektaklio „Ydingieji“ apibūdinimas – „analizuojantis šiurpą keliantį brutalumą, bauginančias rasizmo, seksizmo ir bet kokio kito -izmo subtilybes ir visuose mumyse slypinčią įniršį“ – leido manyti, kad tai bus žiaurus fizinis teatras. Tačiau tiesioginio agresyvumo šiame šokių spektaklyje nesijautė, nors veikėjas-režisierius ir teigia, kad Dievui patinka prievarta. Juk jis leidžia kariauti, dre-

bėti žemei ir nutikti kitiems baisiems dalykams... Į šokėjo repliką, kad Dievas suteikė mums moralę, atsakoma: „Ne, Dievas suteikė galią mano prievartai galyntis su tavo prievarta. Jeigu iškąščiau tau akį, ką darytum?“ – „Tik pabandyk.“ – „Na štai, dabar mane supratai.“ Pabaigoje pateikiama utriuota politiška korektiška laikysena: „Atsiprašome, jeigu mūsų kalbos apie antisemitizmą, rasizmą, homofobiją ką nors įžeidė.“ Ir po pauzės: „Ne, mes visai neatsiprašome.“

Postmodernizmo laikais (net jeigu ir teigsime, kad Lietuva jo beveik neišgyveno) mirė ne tik herojaus prototipas, bet ir vieningas, suvokiamas, psichologiškai motyvuotas ir paaiškinamas dramos veikėjas. Jį pakeitė alegorijos, meta-teatras, brechtiška dialektika. Tokiame teatre atliekamas sugeba viską: išmoningai naudotis medijomis, kostiumais, minimaliai scenografija apkrautą erdvę paversti tai vaikystės namu, tai gatvės, tai scenos ar repeticijų salės erdve. Tokiame teatre šokis, vaidyba ir dainavimas su-

silieja į vieną spektaklio dramaturgijos lyną. Judesį keičia teksto kalba, tekstą – vaizdiniai ženklai, šiuos – judesys. Vitališku, milžiniškos energijos tamsiaodžio L. Léruso kūnu apie rasizmą galima pasakyti daugiau nei lozungais. Tačiau (kaip teko, beje, pastebėti ne viename užsienio svečių spektaklyje) kūno galimybių potencialas pristabdoma, su žiūrovu yra kokuojama. Atrodo, lyg choreografas provokuoja auditoriją: „Juk iš tų kelių jums parodytų judesiu matosi, kad šokėjų techninio pasi-

ruošimo lygis yra aukštas ir nereikia jūsų įtikinėti, kad gebame gerai šokti. Geriau pakalbėkime apie tai, kas mums iš tiesų rūpi.“

Kas lieka – atsiprašyti, kad šokyje liko tiek mažai šokio? O galbūt – keisti savo, kaip žiūrovo lūkesčius ir atiduoti naujos kalbos ir kodų hipnozei? Nespaltvotuose „Ydingųjų“ vaizdo projekcijos kadruose mergina varto knyga „Hipnozė“. Norėčiau ją paskaityti.

GABRIELĖ LABANAUSKAITĖ

Kaip viskas tampa niekiu

Makoto Aida paroda „Diena ir naktis“ Šiuolaikinio meno centre

Jolanta Marčišauskytė–Jurašienė

Pamačius japonų menininko Makoto Aida „Paminklą niekiui III“, pasitinkantį žiūrovą vos įžengusį į parodą, toliau galima ir nebeiti (supraskite teisingai). Didumu smogianti *manga* stiliaus kompozicija, sudaryta iš ryškiaspalvių japoniškų klišių ir stereotipinių įvaizdžių, yra viso to, kas rutuliojama kituose autoriaus eksponuojamuose kūriniuose, visuma. Tokia tiršta ir taip labai apie viską, kad ją tikrai galima dedikuoti niekam.

Kiti kūriniai – tarsi atskiri to niekio pavidalai, smulkesnės variacijos, stereotipinių įvaizdžių, įvairių socialinių-kultūrinių problemų refleksijos, kapitalizmo kritika, tapatumo paieškos.

Galiausiai visa tai virsta sąmoningu grotesku ar fantasmagorišku teatru. Pavyzdžiui, į alkoholikų ir bedarbių kvartalą nelaimėlių dvasiai pakelti pakviesti menininkai, užuot ėmęsi socialinės veiklos, kartu su rajono gyventojais nusitašo iki pat žemės graibymo, girtų šokių ir dainų fone.

Kai kurie įvaizdžiai pasikartoja, pavyzdžiui, erotizuota mergaitė moksleivės uniforma. Tokia pačią (tik permatomą) vilki japonų pornografijos žvaigždė, atliekanti įvairius veiksmus „Pozų knygai“ (2011). Moksleivės uniforma pasipuošusi ir „Mutantė Hanako“ (1997), ir „Paminklo niekiui III“ centre besišypsanti *anime* herojė, supjaustytomis venomis. Mėlynas sijonėlis, balti marškinėliai ir kaklaskarė

apskritai yra privaloma mokinukų apranga visoje *anime* animacijoje ir daugelyje filmų. Kaip ir jais vilkinti mergaitė būtinai turi įvaizdinti japonišką sekso kultūrą. Pastaroji itin fantasmagoriškai pasirodo iš autoriaus komiksų sumontuotame videodarbe „Mutantė Hanako“ apie Amerikos ir Japonijos karą: čia pagrindinį „vaidmenį atliekanti“ dvylikametė japonų patriotė-tėvynės gelbėtoja daugybę kartų išniekinama amerikietišku velnių milžiniškais, galių simbolizuojančiais falais.

Turint galvoje, kad menininkas nemažai laiko praleidžia Niujorke, šis politiškas ir antiamerikietiškas videokomiksas atrodo keistai – bandau įsivaizduoti jį žiūrinčio amerikiečio reakciją. Antiamerikietiška Aida pasakojimo poziciją atliepia ir kai kurie jo įkurto miniatiūrinio „Gei-Ko“ baro lankytojų piešiniai, vaizduojantys masonų konspiracijos teorijas. Melancholiškas rusvagalis Onigiri Kamen, kurio iškamša guli kampe su prierašu „Nekenčiu kapitalizmo!“, kuris bastosi pilkuose lietuviškuose laukuose su „skripkele“ ir „akivaizdžiai nekenčia Holivudo kino“ – irgi antiamerikietiškas (nors ne taip artikuliuotai).

Kita vertus, Aida refleksijos savo kultūros atžvilgiu tokios pat kritiškos. Vartotojiškumas, globalizacija, absurdas, spektaklio visuomenė. Atrodo, kad jis išverčia tiek Vakarų, tiek savo kultūros kailį į „blogąją“ pusę ir rodo jo abejotinę būklę. O šis gestas labai

Makoto Aida. Kūrinio „Paminklas Niekui III“ fragmentas. 2009 m.

palankus norint „parduoti“ save tiek vienai, tiek kitai kultūrai. (Vienu atveju esi savireflektyvus, kitu – reflektyvus, ir abi žvilgsnio kryptys vienodai palankios.)

Apie tą pačią parodą rašiusi Danutė Gambickaitė (*artnews.lt*) teigė, esą Aida skauda dėl tų plyšių ir žaizdų. Iš dalies tai tiesa, tačiau aš čia įžvelgiu ir „traumos pardavimą“, manipuliavimą tarpkultūrinių dialogų ir tapatybės plyšiais bei visa apimančios, anonimizuojančios globalizacijos grėsmės žaltvykslėmis. Į pastarąsias bandyta įpinti ir Lietuvą – juk melancholiškasis rusvagalis vaikštineja po lietuviškus pūdymus („Onigiri Kamen, kelionė į Lietuvą“, 2011). Žinoma, šis „pardavimo aktas“ vyksta (savi)reflektyviai – tai sušvelnina galimai neigiamas jo puses.

Įdomu, kad M. Aida kūrinių suvokimo įvairiapusiškumui buvo naudinga lietuvių kalbos žodžių konstravimo poetika. „Niekas“ verčiant pavadinimą „Monument for nothing III“ pakeistas į „niekį“. Vos modifikuota galūnė iš karto kilsteli kapitalistinių japoniškų piktžaidžių ir globalizuotų, hiperbolizuotų socialinių problemų gniuotulą į filosofinį, egzistencinį matmenį. Jei ne ta galūnė, tektų pačiam susirinkti tą gana atgrasaus ir mišraus turinio (apie viską) visumą ir ištobulinti ją iki niekio.

Paroda veikia iki gegužės 22 d.

Šiuolaikinio meno centras

(Vokiečių g. 2, Vilniuje)

Dirba antradienį–sekmadienį 12–20 val.

Makoto Aida. „Gei-Ko baras“

Ekspozicijos fragmentas

Flirtas be įsipareigojimų

Paroda „Artscape: Latvija“ galerijoje „Vartai“

Aistė Paulina Virbickaitė

Nuo paauglystės žinau: jei rafinuotas „diedas“ filmo pradžioje važiuoja prabangia mašina garsiai klausydamas klasikinės muzikos – nieko gero iš jo nelauk. Jei tas, blogiausias (jis ir protingiausias) klasikos nesiklausio filmo pradžioje, tai įsijungs ją pabaigoje, prieš sutikdamas pūkuotą it triušelis auką. Tada iš kažkur atlėks toks labai teisingas kvailėlis ir jam sutrukdys. Kas Lietuvos meno pasaulyje didžiausi kvailėliai? Teisingai, dailės kritikai. Todėl pamačiusi šiuo metu „Vartų“ galerijoje vykstančią parodą neat-sispyriau norui apie ją parašyti.

„Vartuose“ – „Artscape“ projektas, pristatantis du jaunus menininkus iš Lietuvos (Linas Jusionis, g. 1986) ir Latvijos (Mikas Mitrėvicas, g. 1980). Jie ir atlieka rafinuotą „blogiukų“ vaidmenis. Abu stilingai barzdoti, abu gražiai šypsosi ir maloniai bendrauja. Tik latvis kiek aukštesnis, vyresnis ir žymesnis. Abu menininkai spendžia spąstus žiūrovui, niekada neišleisdami šio iš akių. Tokia strategija turi savų privalumų – būti parodoje įdomu ir malonu. Tačiau yra ir šalutinis efektas – išeidamas iš jos jautiesi taip, lyg po intensyvaus flirto žavingas viliojotais

tiesiog nususuko ir nuėjo savais reikalais. Viskas lyg ir sąžininga, tačiau erzina kažkoks neišsipildymas. Kodėl?

Pirmojoje salėje – Lino Jusionio paveikslai. Darbai sukurti šiais metais, bakalauro studijoms baigti. Kruopščiai atlikti, iš plokštumų formuojami interjerus ar peizažus primenantys vaizdiniai paslaptingoje šviesoje jau tapo atpažįstamu šio menininko braižu. Pasak autoriaus, „esminio vaizdavimo objekto ar pasakojimo šie paveikslai neturi“, tad

jų užduotis – „pagauti“ ir išprovokuoti žiūrovą. Nepaisant menininko ištobulintos kūrinius pristatančios retorikos, negali nepastebėti vieno dalyko – nuolat kalbama apie žiūrovą, tikintis iš jo vieno ar kito judesio. Tačiau žiūrovas nėra dresuojamas kačiukas ir visai nenori toks būti. L. Jusionio darbai geba suintriguoti, suskaidytos erdvės iš tiesų skatina ieškoti. Tačiau ar įdomu ieškoti to, ko į paveikslą neįdėjo pats autorius? Šis menininkas puikiai atrodo jaunųjų

Lietuvos tapytojų kontekste, tačiau į vieną solidžiausių miesto galerijų perkeltiems paveikslams trūksta vidinės jėgos.

Latvių menininkas M. Mitrėvicas studijuoja Gente (Belgija) ir turi solidžią „sąskaitą“: dalyvavo bienalėje „Manifesta7“ (Italija, 2008), Venecijos bienalėje (kartu su E. Deičmane, 2009), o mūsų kraštuose yra pelnęs gana svarbų „Swedbank“ apdovanojimą (2008). „Vartuose“ menininkas eksponuoja dvi instaliacijas. Jos taip pat – žabangai žiūrovui, tačiau paspėsti gerokai subtiliau.

Pirmoji instaliacija – „Sienų tylą“ – elegantiška ir poetiška. Ją sudaro pavieniai surrealistiški kasdienybės objektai. Jei Rene Magritte'as gyventų dabar ir kurtų instaliacijas, jos galėtų atrodyti panašiai. Beveik monochrominis instaliacijos koloritas ir santūrus, tačiau atpažįstami objektai kviečia įsitraukti ir savimi užpildyti tuščias erdves. „Sienų tylą“ – tarsi žiūrovo pasivaikščiojimo po galeriją scenografija – neužgožianti šio pagrindinio veikėjo, atvira interpretacijoms ir asmeninėms asociacijoms.

Antroji instaliacija – „Entropijos kubas“ – kiek kitokia. Globalesnė tema apie nuolatinę sistemos blogėji-

mą, įgyjantį pranašumą prieš tvarką, perteikiama efektingesniais objektais bei beveik pažodinėmis vaizdinėmis metaforomis. Tuščias paukščio narvelis, voratinkliai ir metalu suveržtas negyvas medis tarsi žada žiūrovui, kad „betonas anksčiau ar vėliau įtrūks, šventykla virs griuvėsiais, ateis laikas ir „balto kubo“ galerijai“. Ši instaliacijos toną bei pranešimą paryškina „Vartų“ galerijos lubų lipdiniai, dar pridėdami savotiško puošnumo. Populiari apokaliptiška tema instaliacijoje plėtojama stilingai ir mandagiai. Čia su autorium visiškai sutinku – jei entropija meno pasaulyje galutinai laimės, tai įvyks taip pat stilingai ir švariai – be jokių pūlių ir nepadorių ašarų.

Abiejų menininkų kūryba – lengvai perskaitoma ir estetiška, net dekoratyvi. Skirta džiaugtis akiai ir pernelyg neįsitempti protui. Tai kūryba, norinti patikti. Abiem menininkams dar viskas prieš akis, todėl galima tikėtis, kad ilgainiui ateis laikas ir rimtesniems santykiams su savo kūryba ir žiūrovais.

Paroda veikia iki gegužės 28 d.

Galerija „Vartai“ (Vilniaus g. 39, Vilnius)

Dirba antradienį–penktadienį 12–18 val., šeštadienį 12–16 val.

Mikas Mitrėvicas. Instaliacijos „Sienų tylą“ fragmentas. 2009 m.

Atvaizdo prigimtis

ATKELTA IŠ 1 PSL.

Leguillonas teigia, kad būtent menotyros pranešimai, jų naudojamos nufotografuotų meno kūrinių skaidrės (lyg objektyvus būdas atvaizduoti meno kūrinių) pakišo jam mintį apie atvaizdo prigimtį ir cirkuliavimo tyrimus. Pirmosios „Diaporamos“ buvo būtent apie tai: to paties meno kūrinių fotografijos skirtingose vietose (skirtinguose muziejuose, galerijose), skirtingu rakursu (bendras vaizdas, detalus vaizdas). Vėliau meno kūrinių fotografijos užleido vietą kelionių fotografijoms ar tiesiog vaizdams, kurie, Leguillono numatytomis sąsajomis, jungiami tarpusavy

už kurio, vos projekcijai pasibaigus, atsiranda pats Leguillonas ir ima dirbti kaip barmenas. Kiekviena nauja ekspozicija yra kitokia, kaip ir „Diaporamos“. Kiekvienoje iš jų galima pamatyti kažką naujo, tai, kas būdamas oficiozo paraštėse, nežinia koku stebuklingu būdu pateko į „didįjį ekraną“, ar, tiksliau, į didįjį diskursą, ir savo atsiradimu praplėtė oficiozą. Pavyzdžiui, 2010 m. rudenį Ženevos modernaus meno muziejuje MAMCO „Ekrano pažadas“ ekspozicijoje buvo rodoma ne tik Leguillono sumontuota skaidrių seka, bet ir 1972-aisiais vykusio Jacques'o Lacano paskaita, išdėlioti vaizdai iš 7-ojo dešimtmečio Niujorko rekla-

beatodairišku mūsų pasiklovimu vaizdais ir jų nenuspėjimu keliavimu. Kaip menininkas per ekskursiją minėjo, prieš keletą metų per Europą keliavo San Francisko modernaus meno muziejaus parengta Arbus retrospektyva, kuri neužsuko į Prancūziją. Tad jam, norinčiam pamatyti Arbus darbų, neliko nieko kita, kaip tik susirinkti jos retrospektyvą pačiam. Tam puikiai tiko spaudos fotografijos. Leguillono teigimu, Arbus tardavosi su žurnalų dizaineriais, kad jos fotografijos nebūtų karpomos, performatuojamos. Gautą iš žurnalo užsakymą panaudodavo savo interesams ir didžiulio tiražo leidiniuose nagrinėjo visuomenės paraštes. Todėl visi šie ŠMC ant sienų sukabinti žurnalai yra autoriniai Arbus darbai, tik paskleisti menininkui nesuvokiamu tiražu.

Parodos buklete pabrėžiamas tikslas – „ne pademonstruoti nostalgiją 7-ojo dešimtmečio spaudai, nors jos kokybė išties puiki. Greičiau tai klausimai sau: kaip pateikti informaciją dabar, kai spauda susiduria su būtinybe išrasti savo formą ir ekonomiką iš naujo? Kaip forma ir turinys gali perteikti mintį, nesvarbu, ar spaudinio puslapyje, ar ekrane?“. Tad D. Arbus yra fotografė menininkė, padariusi įtaką jau kelioms fotografų kartoms, įvirtinusi fotografuojamojo „išprievartavimo“ strategiją, kai žmogus fotografuojamas tol ir taip, kad fotografijoje atrodytų ne toks, kaip nori jis pats, o toks, kaip nori fotografas. Tačiau paroda ne apie tai. Man atrodo, kad paroda yra apie atvaizdo prigimtį, jo atsiradimą ir unikalumą, kurio skaitmeninėje eroje visai nebusuvokiamas. Apie konkrečias atvaizdo atsiradimo aplinkybes, kurias atkirpus

6. JUCEVIČIAUS NUOTRAUKOS

su fonine muzika ar citatomis, kuria nežodini pasakojimą. Projektas „Ekrano pažadas“ („La promesse de l'écran“, 2007) dedikuotas ekrano periferijai. Projektijos šviečiamos ant specialiai sumontuojamo baro,

mos novatoriaus Billo Bernbacho kompanijų, Walkerio Evanso ir D. Arbus fotografijos iš žurnalų.

Šis Leguillono veiklos nupasakojimas svarbus tuo, kad parodo jo susidomėjimą vaizdo ir teksto galimybėmis,

nuo vaizdo, jis tampa ženklu, metafora ar logotipu.

Alternatyvi, įvietinta šio teksto ir parodos išvada galėtų būti tokia: galime pradėti laukti Antano Sutkaus („Tarybinė moteris“), Algimanto Kunčiaus („Kultūros barai“), Viliaus Naujiko („Mūsų gamta“) ar Romualdo Rakausko („Nemunas“) spaudos fotografijų parodos. Juk, pasak fotografijos tyrinėtojos Margaritos Matulytės („Gimę savo laiku“, „Literatūra ir menas“, 2008 11 07), tuo pačiu metu, į kurį nusikeliame D. Arbus parodoje (1968 m.), šių keturių autorių parodos

atsiradimas Lietuvos dailės muziejuje reikšė, kad fotografijos menas Lietuvoje buvo pripažintas ir atskirtas nuo fotožurnalizmo. Tačiau, kaip žinia, menininkams jau seniai nebeįdomu būti vien mene ir vien juo misti. Norisi (tikėti) ir rasti būdus, kaip menas valdo pasaulį. Vaizdai spaudoje yra pagrindinis įrankis. Tad laukiam parodos.

Paroda veikia iki gegužės 22 d.

Šiuolaikinio meno centras
(Vokiečių g. 2, Vilniuje)
Dirba antradienį–sekmadienį 12–20 val.

Mąstant apie tiltus

Projektas „Gegužės 7“ Vileišių rūmuose

Monika Krikštopaitė

Prašmatnios metaforos yra kalbos švinas, poezijoje – diletantizmo kvapo šaltinis. Žodis „tiltas“ – vienas labiausiai nuvalkiotų dėl šios stiliaus formos, ypač oficiozinėse kalbose. Ten nuolat tas ar anas tampa „kultūros tiltu“, „tautų, istorijos tiltu“ ir taip toliau. Ne visada tampa, bet skamba oriai.

Petras Vileišis (g. 1851 m.) iš tiesų statė tikrus tiltus (tiksliau juos projektavo). Ne bet kokius, o geležinkelio. Vadinasi – tiltai buvo skirti sunkiems kroviniams gabenti. Profesija tuo metu buvo auksinė – pats geležinkelio plėtros bumas. Grįžo Petras į Lietuvą su beveik milijonu auksinių rublių. Tuomet jis ėmėsi statyti tuos metaforinius tiltus. Įkūrė spaustuvię, lietuvišką dienraštį „Vilniaus žinios“, kartu su Jonu Basanavičiumi rūpinosi mokslo ir dailės draugijų įkūrimu ir dar nuveikė daug kitų labai naudingų darbų. Iki dabar Antakalnio gatvėje, šalia Petro ir Povilo bažnyčios, stovi šio šviesaus

žmogaus namai ir darbams skirti pastatai. Čia veikia Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Kaip ir anuomet, yra knygynėlis. Jame galima įsigyti įvairių ir praeitį tiriančių leidinių, ir pavartyti didžiausius toms patarlių, dainų rinkinių (o kiek dar liko neišspausdinta). Ir susigėdus pripažinti, jog čia idealiai tinka ta nuvalkiota tilto metafora. Tik ji čia ne lėkšta, o daugiasluoksnė.

Dar vieną sluoksnelį į pasakojimą pritvinkusį Vileišių ansamblį norėjo įdėti ir projektas „Gegužės 7“, kuruojamas trijų menotyrininkų: Danutės Gambickaitės, Eglės Juocevičiūtės ir Jolantos Marcišauskytės-Jurašienės. Apsikrėtusios prieškarinio tautininkų entuziazmu ir palaikomos kone tik seniai tuo pačiu „sergančių“ instituto darbuotojų bei menininkų-bendraminčių, kuratorės sukvietai sutikti lietuviškos spaudos atgavimo dieną. Šalia tekanti Neris vėl piršo mintis apie tiltus.

Viskas prasidėjo Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto darbuo-

tojos, etnologės Gražinos Kadžytės ekskursija. Tai, ką perpasakoju, ji kuo įdomiausiai ir papasakojo. Vileišių dvasios vietininkės naratyvas tapo atspirties tašku menininkų darbams. Marija Šnipaitė ir Linas Jusionis atvirukų serija, o Jurgita Žvinklytė pasikviesdama etnomuzikos grupę „Kaukoras“, bandė atgaivinti „skambančios upės“ patyrimą, mat anuomet Neris buvusi pasiplaukiojimų ir pasidainavimų gyva scena. Andrius Rugys fiksavo Vileišių aplinkos garsus. Tačiau bene išpūdingiausia buvo Justės Venclovaitės instaliacija „Augalai iš LLTI kabinetų“, mat čia, šalia vizualaus efekto, yra visi svarbiausi idėjiniai segmentai. Bendruomeniškas: instituto darbuotojai leido pasiskolinti savo augalus. Auginimo idėja: augalus, kaip ir kultūrą reikia puoselėti, tai ilgalaikis, kasdienis rūpestis. Visumos suvokimas: galbūt kiekvienas augalėlis atskirai ir atrodo skystas, bet sunėšti į vieną krūvą sudaro įspūdingą sodą. Vėl ta stiliaus forma – metafora, tik

Justės Venclovaitė. „Augalai iš LLTI kabinetų“. 2011 m.

anaipol nelėkšta, dvelkianti noru aprėpti visumą ir suvokti vertybes.

Projektas tapo gražiu pasisvečiumu. Su vaisėmis. Buvo ir pyragėlių, Vileišių namo formos. Įdomūs pasakojimai, jaukūs namai, pakiliomis idėjomis. Kilo noras vesti paraleles su dabarties mecenatais, kuriems, kaip ir P. Vileišiui pasisekė laiku ir tiksliai pasirinkti specialybę. Tačiau būta ir

užslėptos įtampos, nes renginio organizatorių prisistatyme užsiminta, jog ši vieta yra ta, „nuo kurios atsispiriant norėta kalbėti apie nacionalizmą, tautiškumą, tautinius herojus, istorijos rašymo ir kolektyvinės (at)minties dalykus“. O tai jau skamba kaip gerai pagaląsti ašmenys neacionalizmo ir išskydusio aktualumo tautiškumo sampratos fone. Gal ir gerai, kad renginio metu tautiškumo tema neišsirutuliojo, o daugiausia buvo kalbama apie nuveiktus darbus ir pačius asmenis, kurie mylėdami Lietuvą ir su lenkaitėmis tuokėsi, ir lietuvių kalbos tik subrendę pramoko. Geriausia, matyt, pacituoti patį Vileišį: „Ponuliai, dirbkime, dirbkime tik kultūros ir ekonomikos darbą, o kai visa to padaugės, tai ir politikos atsiras savaime.“

Projektas dar visus metus bus interneto puslapyje www.geguzes7.lt

Dėl Gražinos Kadžytės ekskursijos galima susitarti iš anksto www.llti.lt

Klasikai ir naujokai

Prasidėjo Kanų kino festivalis

Gegužės 11 d. naujaisiu Woody Alleno filmu „Vidurnaktis Paryžiuje“ („Midnight in Paris“) oficialiai atidarytas Kanų kino festivalis. Spaudos konferencijoje festivalio meno vadovas Thierry Frémaux, pristatydama šiuometę programą, pavadino ją „gyvenimo ir tikrovės veidrodžiu“. Iš pasiūlytų 1715 filmų rengėjai atrinko 19 filmų konkursui, o iš viso oficialioje programoje (joje ir konkursas „Ypatingas žvilgsnis“) bus parodyti 49 filmai iš 33 šalių. Konkursinius filmus vertins Roberto De Niro vadovaujama žiuri. Festivalio atidarymo ceremoniją ves aktorė Melanie Laurent, išgarsėjusi „Negarbinguose šunsnukiuose“.

Prancūzijos prezidento žmona Carla Bruni-Sarkozy.

Tai – ne vienintelis filmas Kanuose, susijęs su šia pora. Prancūzijos prezidentas tapo Xavier Durringer filmo „Užkariavimas“ („La Conquête“), apie 2007-ųjų rinkimų kampaniją, personažo prototipu. Režisierius paliko autentiškas pavardes, bet vaidinti pakvietė profesionalius aktorius. Prezidentą Sarkozy filme vaidina populiarus aktorius Denis Podalydès. „Užkariavimas“ – ne pirmasis filmas, kurio herojus – Prancūzijos prezidentas, bet pirmasis apie veikiantį, iš politinės arenos nepasitraukusį valstybės vadovą.

Lucas ir Jeanas-Pierre'as Dardenne'ai (jie dukart apdovanoti „Aukšine palmės šakele“ – 1999 m. už „Rozetą“ ir 2005 m. už „Vaiką“) pristatys „Berniuką su dviračiu“ („Le gamin au velo“). Šio filmo herojus – dvylikametis berniukas ieško tėvo, palikęs jį vaikų namuose. Vis rečiau filmus kuriančio (paskutinė premjera įvyki prieš penkerius metus) suomio Aki Kaurismäki „Havro“ („Le Havre“) herojus – taip pat berniukas, imigrantas iš Afrikos, jį Prancūzijos uoste bando išgelbėti batų valytojas.

Dar vienas dažnas Kanų svečias italas Nanni Moretti (jo „Sūnaus kambarys“ buvo apdovanotas „Aukšine palmės šakele“) atveš Italijoje itin kontroversiškai lauktą filmą „Habemus papam“ apie Romos popiežių, tapusį psichoanalitiku (jį vaidina pats režisierius) pacientu. Pagrindinį vaidmenį sukūrė prancūzų aktorius Michelis Piccoli. Po premjeros Vatikanas su palengvėjimu atsipūtė, nes tai nėra antiklerikalinis filmas. Kitas itališkas filmas konkurse – Paolo Sorrentino „Kad ir kur tu būtumei“ („This Must Be the Place“), pagrindinį vaidmenį suvaidino Seanas Pennas, pasakoja apie senstantį rokerį, kuris gyvena iš menkų honorarų ir dar priverstas atidavinėti mirusio tėvo moralines skolas.

Turkų režisierius Nuri Bilge Ceylanas taip pat laikomas Kanų atradimu ir jau yra gavęs prizų už filmus „Metų laikai“, „Trys beždžionės“ ir „Susvetimėjimas“. Konkurse jis parodys filmą „Kartą Anatolijoje“ („Bir zamanlar anadoluda“). Kanuose atrastas naujasis rumunų kinas konkurse bus pristatytas iš Rumunijos kilusio, bet Prancūzijoje kuriančio Radu Mihailleanu („Koncertas“) filmu „Motery

šaltinis“ („La source des femmes“). Jo herojės – moterys, protestuojančios prieš sunkias darbo sąlygas ir paskelbusios vyrams „meilės boikotą“.

Dienraščio „Le Monde“ kino kritikas Thomas Sotinelis sako, kad šis festivalis bus moterų režisierių festivalis. Konkursui atrinkti keturių režisierių filmai – japonės Naomi Kawase („Hanezu No Tsuki“), prancūzės Măiwenn („Polisse“), australės Julios Leigh erotinė pasaka „Miegančioji gražuolė“ („Sleeping Beauty“) ir anglės Lynne Ramsay „Reikia pasikalbėti apie Keviną“. Leigh „Miegančiosios gražuolės“ herojė yra jauna prostitutė, užsiimanti „seksu miegodama“, o paryčiais laimingai pamirštanti savo klientus. Ramsay filme „Reikia pasikalbėti apie Keviną“ („We Need to Talk about Kevin“) Tildos Swinton herojė ilgai nesiryžta turėti kūdikio, o sprendimo gimdyti po daugelio metų pasigailės, kai jos sūnus surengs mokykloje žudynes.

Vienas laukiamiausių (buvo žadėtas dar pernai) Kanų filmų – paslaptingo amerikiečio Terrence'o Malicko „Gyvenimo medis“ („The Tree of Life“), kuriame pagrindinius vaidmenis sukūrė Bradas Pittas ir Seanas Pennas. Jo titruose įrašyta ir Vokietija, tačiau vienintelis vokiškai kalbantis konkursinis filmas – 39-erių debutanto, Michaelio Haneke's aktorių atrankos vadovo Markuso Schleinzio filmas „Michaelis“, pasakojantis apie trisdešimtmetį vyrą, kuris susidraugauja su dešimtmečiu berniuku.

Šiemet itin daug garsių kūrėjų filmų bus parodyti ne konkurse, o „Ypatingo žvilgsnio“ programoje. Beje, šios programos filmus vertins

Emiro Kusturicos vadovaujama žiuri. „Ypatingą žvilgsnį“ atidarys Guso Van Santo filmas „Nepailstantis“ („Restless“) apie du paauglius, kurių vienas prarado tėvus ir daug laiko praleidžia svetimų žmonių laidotuvsė, nes ji žavi mirties atmosfera, o kita – paslaptingoji Anabelė – serga nepagydoma liga. Šioje programoje itin daug garsių vardų – naujus filmus parodys ir Lietuvoje vertinami režisieriai Andreasas Dresenas, Bruno Dumont'as, Kim Kildukas, Nadine Labaki. Rusų režisierius Andrejus Zviagincevas (prieš kelerius metus Venecijoje triumfavo debiutiniu „Sugrįžimu“) „Ypatingame žvilgsnyje“ parodys filmą „Jelena“. Kaip ir Van Santas, Zviagincevas iki pat pabaigos slėpė filmo siužetą, bet jis taip pat kaip ir „Melancholija“ apie artėjančią apokalipsę. Filmo herojė yra turtingo vyro žmona. Veiksmas nukels į 2010-ųjų Maskvą. Pasak režisieriaus, filmas „yra atspindys to, kas vyksta su mumis čia ir dabar“. Beje, muziką parašė Philipas Glassas. Kitas režisierius iš Rusijos Bakuras Bakuradzė („Šultes“) šioje programoje parodys naujaisią savo filmą „Medžiotojas“ („Ochotnik“) – pasak vienų, egzistencinę dramą, vykstančią, kaulių fermoje, pasak kitų, jėgerio ir buvusios nusikaltėlės meilės istoriją. Tačiau kita žadėta rusiška premjera – Kanų senbuvio Aleksandro Sokurovo filmas „Faustas“ – dar nebaigtas ir numatomas parodyti Venecijos kino festivalyje rudenį. Nesuspėjo Kanams baigti naujų filmų Davidas Cronenbergas, Francis Fordas Coppola ir Wong'as Kar-wai.

Festivalio rengėjai neatskleidžia, kokiais keliais į Prancūziją pateko du Irano kūrėjų filmai. Pirmąjį sukūrė Mojtaba Mirtahmasbas ir Jafaras Panahi. Šis filmas – tai Panahi dienoraštis, pasakojantis apie jo gyvenimą paskutiniomis mėnesiais, kai režisierius buvo nuteistas kalėti ir jam buvo uždrausta kurti kiną. Kitą filmą sukūrė taip pat represijų objektu tapęs Mohammadas Rasoulofas, kurio filmą „Baltosios pievos“ šiemet rodė „Kino pavasaris“. Naujasis filmas vadinasi „Iki pasimatymo“ („Au revoir“). Tai vaidybinė juosta, pasakojanti apie jauną advokatę, norinčią palikti Iraną ir išbandžiusią visas administracines priemones.

PARENGĖ K. R.

„Vidurnaktis Paryžiuje“

Festivalis, kaip įprasta, pateiks ir kelias staigmenas: surengs naktinę ketvirtosios „Karibų piratų“ dalies premjerą, pagerbs aktorių Jeaną-Paulį Belmondo ir įteiks „Aukšinę palmės šakelę“ už gyvenimo nuopelnus italų režisieriui Bernardo Bertolucci. Įvykių ant raudonojo kilimo nepristigs, bet Kanuose nuo seno svarbiausi yra filmai.

Pasak Frémaux, Alleno filmas – tai „nuostabus meilės prisipažinimas Prancūzijos sostinei“. Jis pasakoja apie amerikiečių rašytoją, kuris taip susižavi Paryžiumi, kad žmona nusprendžia pasamdyti privatų detektyvą išsiaiškinti, kas iš tikrųjų vyksta su filmo herojumi. Po savo pirmojo europietiško – Londone kurto filmo „Lemiamas taškas“, Allenas jau spėjo padirbėti Barcelonoje ir grįžti į Niujorką, o paskui ir vėl į Londoną. Naujame filme jis pasakos apie Paryžiaus gyventojų papročius. Filme vaidina Owenas Wilsonas, Adrienas Brody, Marion Cotillard ir

Svarbiausias pasaulyje kino renginys tradiciškai programą sudaro iš gvyvų klasikų (dažniausiai pirmojo pripažinimo jie sulaukė būtent Kanuose) ir jaunų režisierių, į kuriuos festivalio rengėjai deda daug vilčių, filmų.

Iš naujųjų laikų klasikų šių metų konkurse bus pristatytas ispanas Pedro Almodovaras, ankstesniais metais pelnęs Kanuose ne vieną prizą. Jo „Oda, kurioje aš gyvenu“ („La piel que habito“) pasakoja apie plastinės chirurgijos specialistą, kuris keršija už išprievartautą savo dukterį. Pagrindinį vaidmenį sukūrė Antonio Banderas. Kanų, ir pirmiausia jo ilgamečio direktoriaus Gilles'io Jacobo numylėtinis Larsas von Trieras parodys „Melancholiją“ – fantastinį filmą apie artėjančią pasaulio pabaigą ir jaudinančią gyvenimo grožį. Filmas žada išskirtinį aktorių ansamblį – Kirsten Dunst, Charlotte Gainsbourg, Charlotte Rampling, Alexandras Skarsgaardas. Dar vienas festivalio atradimas – broliai

„Motery šaltinis“

Anonsai

Vilniaus kino ekranuose – apdovanojimus pelnę Afrikos kino kūrėjų darbai

Vilniaus kino teatruose – galimybė pamatyti tarptautinį pripažinimą pelniusius Juodosios Afrikos šalių kūrėjų

filmus. Gegužės 18–22 dienomis sostinėje vyksiančio festivalio „Afrikos dienos“ programoje bus rodomi geriausi šiuolaikinių kino kūrėjų filmai iš Kenijos, Pietų Afrikos Respublikos, Burkina Faso bei kitų šalių.

Vilniečiams ir sostinės svečiams bus pristatyti keturi filmai, vaizduojantys Juodosios Afrikos valstybių gyvenimą. Juose persipina šiuolaikinė socialinė realybė ir žemyno kultūrinis palikimas: religiniai prietarai, gentinės tradicijos, legendos. Filmai buvo rodomi ir apdovanoti kino festivaliuose Kanuose, Berlyne, Paryžiuje ir kt.

„Pastarąjį dešimtmetį Juodosios Afrikos šalių kinas sėkmingai skinasi kelią į tarptautinius kino ekranus. Aštrūs senovės papročių ir modernaus gyvenimo kontrastai išaugino originalią kino kūrėjų kartą, pasižyminčią savita, neįprasta kino kalba.

Nors tarptautiniuose kino festivaliuose šio žemyno filmai vis dažniau pelno apdovanojimus, Lietuvą kol kas jie retai pasiekia. Tikimės bent iš dalies užpildyti šią spragą, – sako viena iš „Afrikos dienų 2011“ organizatorių Goda Jurevičiūtė.

Žiūrovai galės susipažinti su įvairiais šiuolaikinių Afrikos aspektais.

Berlyno kino festivalio apdovanotas filmas „Medinė kamera“ („The Wooden Camera“) parodo sudėtingą Pietų Afrikos kasdienybę, pasibaigus apartheidui, kurią paauglys berniukas fiksuoja atsitiktinai surasta vaizdo kamera.

Kanų „Ypatingo žvilgsnio“ programos prizą pelnęs filmas „Sielių valgytoja“ („Delwende“) žiūrovams atskleis tikra istorija paremtą pasakojimą apie prietarus ir moterų padėtį Afrikoje. Kai kuriose gentyse čia vis dar išlikę senovinis tikėjimas: neiškiomis aplinkybėmis žmonės miršta todėl, kad jų sielą suvalgo tamsiųjų galių turinčios

moterys. Tokiu nusikaltimu apkaltinama ir pagrindinė filmo veikėja.

Taip pat bus galima pamatyti kino juostas „Ouaga Saga“ (Burkina Faso, Prancūzija) ir „Pašnibždėjus“ („From a Whisper“, Kenija). Filmai bus rodomi gegužės 18–22 d. kino teatre „Skalvija“.

Juodosios Afrikos kultūros festivalio „Afrikos dienos 2011“ programoje – muzikos koncertai, meno dirbtuvės, kino seansai, parodos, diskusijos ir kiti renginiai.

FESTIVALIO RENGĖJŲ INF.

Kinas gydo, televizija – atvirkščiai

Krėsle prie televizoriaus

Nuri Bilge Ceylanas dabar, matyt, pats žinomiausias turkų režisierius. Jo filmai rodomi Kanuose, juo žavisi Ingmaro Bergmano, Michelangelo Antonioni, Andrejaus Tarkovskio gerbėjai, jis vadinamas naujuoju kino egzistencialistu. Jei mėgstate subtilų, asketišką, bet kartu ir negailestingą kiną, 2006 m. „Metų laikai“ (LTV, 15 d. 22.15) tikrai nenuvils. Tai pasakojimas apie krizę išgyvenančią porą. Pasak režisieriaus, Isa ir Bahar ieško laimės, kuri jiems jau nebeprislauso. Galime stebėti skirtingas jų besibai-giančios santuokos būsenas – pavydą, geismą, ilgesį, nusivylimą. Visa tai ne išsakyta žodžiais, o parodyta vaidziais. Gal todėl filmas sužavėjo kritikus, kurie Kanuose jam įteikė savo prizą. Beje, porą suvaidino pats režisierius ir jo žmona Ebru, kuri taip pat kuria filmus.

Ceylanas kuria filmą ties pavojinga ir nematoma riba, skiriančia tikrovę ir fikciją – didžioji filmo dalis buvo nufilmuota jo bute. Tačiau jis neigia, kad tai autobiografinis filmas. Tiesiog jis norėjęs pasakyti, kad filme parodyti įvykiai gali atsitikti kiekvienam.

Tačiau mėgstamiausia Ceylano tema – vienatvė. Todėl „Metų laikai“ filmas ir apie susvetimėjimą. Jis prasideda staiga išsiskyrus vyrui ir moteriai. Režisierius priartėja prie natūralaus gyvenimo ritmo, jis moka perteikti prasmes ir reikšmes tylą, prisikasti iki sielos gelmių, o neįprasta erotinė scena gali nustebinti ir patyrusius sinefilus.

Viename interviu režisierius prisipažino: „Man patinka statiški kadrai, žinau, kad mano filmuose jie visada dominuos. Būtent jie suteikia tam tikro „išsijungimo“ iš tikrovės įspūdį. Žmonės gyvenime yra vieniši, bet vyro ir moters ryšys tai atskleidžia dar aiškiau. Būtent ši melancholija man yra tragiškiausias mūsų gyvenimo aspektas. Ir būtent apie tai verta kurti filmus. Gal man tai yra būdas tapti sveikesniam ir užmegzti ryšį su savo gyvenimu. O gal yra atvirkščiai.“

Asmeniškai galima pavadinti ir aktorius Seaną Penno 2007 m. režisuotą filmą „Atgal į gamtą“ (TV3, 15 d. 23.10), nors jis pasakoja autentišką prestižinio universiteto absolvento, iš turtingos šeimos kilusio Christopherio McCandlessio istoriją. 1990 m. jis išvyko į kelionę po Aliaską, kur po dviejų metų mirė dėl išsekimo ir bado. Šis filmas – ne tik pasirinkimo ar beribio laisvės troškimo istorija. Ištrūkti iš suplanuoto gyvenimo rutinos – ne kiekvienas sugebėjęs įgyvendinti tokią svajonę. Lieka kinas. Taip pat tikiu gydančiu jo poveikiu. Ypač siaubo kino. Neilo Jordano 1999 m. filmo „Sapnuose“

„Metų laikai“

(TV3, šiąnakt, 13 d. 01.10) heroję Kler (Annette Bening) kankina košmarai. Juose ji mato vyrą, vedantį per sodą mažą mergaitę. Netrukus tikrovėje prasideda žmogžudystės, kurių aukos – vaikai. Kler vyras nusprendžia papasakoti žmonos sapną policininkams. Jie nemato ryšio tarp sapnų ir žmogžudysčių, netrukus nusudoma poros dukterė ir Kler atsiduria beprotamyje...

Antoine'as Fugua iš tų režisierių, kurie gali kurti ir fantastinius filmus apie vaikų numylėtinį Harį Poterį, ir istorinius reginius, ir filmus apie Niujorko policininkus. 2009 m. pa-

sirodė „Broklino geriausieji“ (BTV, 18 d. 21 val.) rodo trijų policininkų savaitę. Narkotikai, prievarta, rasizmas, skurdas ir korupcija Bruklino yra kasdienybės rutina. Pavargusiam Edžiui (Richard Gere) liko kelios dienos iki pensijos. Tango (Don Cheadle) vykdo mirtinai pavojingą operaciją, kurios tikslas – atskleisti narkotikų platintojų gaują. Tango svajoja grįžti prie įprasto darbo. Selą (Ethan Hawke) vis labiau slegia mintis, kad negali suteikti šeimai trokštamų patogumų. Jam vis sunkiau atsispirti nešvarių pinigų pagundai. Trijų vyrų likimais susikirs ir akivaizdu, kad jie taip pat bus priversti pasirinkti.

sėjui, bet ir visai žmonijai, – pjausto gerkles atsitiktiniams klientams, o paskui kartu su nauja pasija (Helen Bonham-Carter) perdirba juos į pyragėlius su mėsa.

Burtono groteskas nelabai paiso miuziklo taisyklių, bet pastarajam suteikti gyvybės nepavyksta, nors Dariuszo Wolskio kamera taip pat daro stebuklus, kurdama niūraus pasaulio, kuriame nebėlo vietos teisybei, viziją. Žinau, kad panaši istorija atsitiko Viktorijos laikų Londone, bet žiūrėdamas filmą kažkodėl vis pagalvodavau, kad miuziklo kūrėjus, matyt, įkvėpė kai kurių viešojo maitinimo įstaigų mėsiniai ir dešrainiai. Tiesą sakant,

Endžiui. Haris neturi išeičių (Endis žino apie jo negarbingą praeitį Londone) ir priverstas tapti informatoriumi. Bet jis nusprendžia apgauti Harį ir pats kurti informaciją, kurios šis tikisi, todėl pamažu vis labiau klimpsta mele... Filmą verta pasižiūrėti ne tik dėl Le Carré (jį geriau skaityti). Siuvėją suvaidino australų aktorius Geoffrey Rushas, nuo kurio negali atitraukti akių, kad ir ką jis vaidintų – Anglijos karaliaus logopedą, Karibų piratą ar Panamos siuvėją.

Jei teisingai supratau LTV anonsą, šią vasarą LTV2 primins niekad nenusibostančią Gruzijos kino klasiką. Pirmasis ciklo filmas – Merabo

„Svynis Todas: demoniškas Flyto gatvės kirpėjas“

tai, kuo mus maitina televizija, visiškai nesiskiria nuo Bonham-Carter herojės pagaminto maisto. Žmogiena ir televizijoje lieka žmogiena.

Niūriausių šiuolaikinio pasaulio vizijų nuolat randu Johno Le Carré romanuose. Labai mėgstu šį rašytoją, todėl nežinau kurį kartą, bet ir vėl parekomenduosiu pagal jo romaną sukurtą Johno Boormano 2001 m. filmą „Siuvėjas iš Panamos“ (LTK, 19 d. 22.30). Siuvėjas Haris Pendelis yra geriausias siuvėjas Panamoje. Jis rengia visus įtakingus šios šalies žmones. Todėl Haris yra vertingas grobis britų ambasadoje dirbančiam šnipui

Kokočašvilio 1968 m. „Didelis žalias slėnis“ – jau šį vakar (LTV2, 13 d. 22.05). Tai pasakojimas apie kalnų piemenis, kurie priversti užleisti savo slėnį civilizacijai, mat geologai čia surado naudingų iškasenų. Konfliktas visai lietuviškas – piemenims siūloma keltis į kaimą, kur gyvenimas daug patogesnis, bet ryšys su gimtąja žeme kartais yra stipresnis. Sovietmečiu gruzinių nacionalinis kinas buvo pavyzdys lietuviams. Dabar bus proga atsigręžti ir pasižiūrėti, koks buvo gruzinių kinas, suprasti, kokie norėjome būti mes.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Kronika

Susikertančios medijos atkeliauja į Lietuvą

Gegužės 27-28 d. Vilniuje „Media Desk Lietuva“, bendradarbiaudama su Britų taryba, kviečia į Lietuvą pirmą kartą organizuojamą susikertančių medijų konferenciją-kūrybines dirbtuves „Cross Media Zen“.

Forume dalyvaus Lietuvos ir kaimyninių šalių kino režisieriai, prodiuseriai, scenaristai ir rašytojai, kompiuterinių žaidimų kūrėjai, reklamos, radijo ir televizijos atstovai, animacijos specialistai, WEB dizaineriai, muzikos autoriai ir kiti. Jie turės galimybę įgyti konkrečių praktinių žinių. Susikertančios medijos – tai nauja audiovizualinės kūrybinės industrijos kryptis. Žodis „Zen“ renginio pavadinime simbolizuoja aukščiausią profesionalumą – gebėjimą nuosekliai ir apgalvotai integruoti daugybę medijų vienam tikslui pasiekti.

Programa sudaryta iš dviejų dalių: teorinės ir praktinių įgūdžių lavini-

mo. Ji rengiama drauge su patyrusia susikertančių medijų kompanija iš Didžiosios Britanijos „Crossover labs“.

Planuojama, kad šis renginys taps kasmete „cross media“ platforma, kuri skatins skirtingų audiovizualinės industrijos sričių bendradarbiavimą ir nagrinės susikertančių medijų naujoves bei tendencijas, darbo metodus ir patirtį. Kartu bus ieškoma naujų idėjų, bendradarbiavimo formų, taip pat bus mezgami nauji kontaktai.

Susikertančios medijos yra aktuali ir mums. Sparčiai besivystančios technologijos keičia mus supantį pasaulį ir mūsų kasdienybę. Technologinio progreso sparta ir tai, kad nauji išradimai dažnai yra suvokiami ir panaudojami gerokai vėliau, negu pradedami taikyti žmonių gyvenime, rodo, kad žmogaus protui reikia laiko adaptuotis prie naujų technologijų. Šiuolaikiniai žmonės turi mokėti naudotis kompiuteriu, išmaniuoju telefonu bei mobiliosiomis programėlėmis,

būti interneto socialinių tinklų dalimi, gebėti paskelbti savo vaizdinius ir tekstinius duomenis interneto erdvėje, naudotis internetu televizija bei prieti prie norimo TV turinio internete ir t.t. Laiko prisitaikyti turime nedaug, nes rytoj atsiras kokia nors nauja technologija, kuria reikės išmokti naudotis.

Technologinė integracija aktualia daugeliui sričių. Jau kurį laiką internete atsiranda vis daugiau įvairiausio audiovizualinio turinio, specializuotų interneto televizijos kanalų. Spaudimas tradicinei televizijos kanalams didėja, nes internete galima pasirinkti, ką ir kada žiūrėti. Išmaniaisiais telefonais galima kurti ir per naujus interneto kanalus platinti programines bei audiovizualines turinys, žaidimus.

Žmonės kasdien naudojami informaciją teikiančiais įrenginiais (kompiuteriais, išmaniaisiais telefonais, radiju, planšetiniais kompiuteriais, televizoriais bei spauda ar knygomis). Dėl dėmesio konkuruoja daugybė medijų.

Reaguodamas į tai randasi perspektyvus fenomenas – susikertančių medijų projektai. Tai procesai, kurie istoriją bei patirtį atskleidžia per daugybę kanalų. Tai panašu į dëlionę, kurios viena dalis atskleidžia dalį informacijos, o visos dalys – visą paveikslą. Šie projektai taikomi istorijai ir patirčiai plėtoti, produktams viešinti (reklamoje), pagelbėja vartotojus paversti tos istorijos dalimi ar kūrėjais.

Tokių audiovizualinių turinių gali atskleisti kompiuteriniai žaidimai, filmai, interneto socialiniai tinklai, mobiliųjų aplikacijos išmaniesiems telefonams bei kitos technologijos. Skirtingų medijų kombinacija suteikia platesnes galimybes. Svarbu ir tai, kad susikertančių medijų metodas sugeba ištrinti ribas tarp audiovizualinio turinio kūrėjų ir vartotojų. Taip vartotojai-žiūrovai gali aktyviai dalyvauti istorijoje – ją kurti ar tapti jos personažais. Kitaip tariant, ryškėja nauja daug galimybių teikianti technologinė

dimensija. Televizija bei filmai buvo dominuojančios XX a. medijos. XXI a. judančio vaizdo turinys vartojamas įvairiose platformose, vietose ir tuo laiku, kurį pasirenka patys vartotojai. Todėl sėkmė prognozuojama tiems individams ir įmonėms, kurios pasinaudos naujomis galimybėmis.

„Cross Media Zen“ konferencija vyks gegužės 27 d. Vilniaus miesto savivaldybėje (Konstitucijos pr. 3), dirbtuvės – 28 d. Jono Meko vizualiųjų menų centre (Gynėjų g. 14).

Renginys nemokamas, jis vyks anglų kalba.

Į „Cross Media Zen“ registruotis galima: www.mediadesklithuania.eu/lt/crossmediazen/

Daugiau informacijos: info@mediadesklithuania.eu; +37052127187.

TARPAUTINIŲ KULTŪROS PROGRAMŲ CENTRO INF.

Parodos

VILNIUS

Nacionalinė dailės galerija

Konstitucijos pr. 22

XX a. Lietuvos dailės ekspozicija

Stasio Eidrigevičiaus kūrybos paroda

„Veidas ant kaukės“

nuo 13 d. – paroda „Paminklai, kurių nėra. Pasivaikščiojimai po Vilnių“

Vilniaus paveikslų galerija

Didžioji g. 4

Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a.

Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „XX amžiaus romantikas Vaclovas Kosciūška (1911–1984)“

Taikomosios dailės muziejus

Arsenalą g. 3 A

Mados paroda „Art Deco stilius (1918 – 1939)“ iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos Paroda „Karalienės Viktorijos laikų mada 1830–1900 m.“ iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos

Paroda „Gotika. Renesansas. Barokas – Valdovų rūmų interjero vertybės“

Paroda „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai“

Lietuvos nacionalinis muziejus

Naujasis arsenalas

Arsenalą g. 1

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje; Lietuvos valstiečių buities kultūra; Kryždirbystė nuo 13 d. – „Lietuvos laisvės diplomatų archyvai“

Paroda „Kazio ir Gabrielės Varnelių dovana“

Senasis arsenalas

Arsenalą g. 3

Lietuvos proistorė

Gedimino pilies bokštas

Arsenalą g. 5

Ginklai ir pilies ikonografija

Signatarų namai

Pilies g. 26

Nuolat papildoma Vasario 16-osios Akto signatarams skirta ekspozicija Paroda „Kalbininkui Jonui Jablonskiui – 150“

Kazio Varnelio namai–muziejus

Didžioji g. 26

K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija *Lankymas antradienį – šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 1644*

Bažnytinio paveldo muziejus

Šv. Mykolo g. 9

Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Paroda „Vilniaus bernardinės: kasdienybė ir šventės. Archeologinių tyrinėjimų medžiaga“

Paroda „Introibo ad altare Dei: Lietuvos krikščioniškųjų konfesijų raštijos paveldas“

Šiuolaikinio meno centras

Vokiečių g. 2

iki 22 d. – Makoto Aida paroda „Diena ir naktis“ „Diane Arbus: retrospektyva spaudoje, 1960–1971“ Jasono Dodge'o paroda

„Lietuvos aido“ galerija

Žemaitijos g. 11

iki 21 d. – Virginijaus Viningo tapyba

LDS galerija „Kairė–dešinė“

Latako g. 3

iki 14 d. – Sigitos Šulnienės ir Arvydo Norvaišos kūrybos paroda „Dualu“ Robertos Vaigeltaitės ir Kęstučio Vasiliūno paroda „Kelionė“ bei Kęstučio Vasiliūno kūrybos paroda „Atvirukai“

Galerija „Vartai“

Vilniaus g. 39

„ARTscape“: Latvija. Mikas Mitrėvicas, Linas Jusionis

„Arkos“ galerija

Aušros Vartų g. 7

iki 21 d. – paroda „Tapyba, skulptūra, grafika“ (Lenkija) Grupės „Marginal“ (Suomija) grafikos paroda „Miestų grandinė – svečių knyga“

VDA galerija „Akademija“

Pilies g. 44/2

iki 14 d. – Varšuvos dailės akademijos Medijų meno ir Scenografijos katedros fakulteto absolventų paroda: tapyba, grafika, fotografija

nuo 17 d. – meno aspirantų paroda

Vilniaus fotografijos galerija

Stiklių g. 4

iki 14 d. – paroda „Baltarusiai. 1911–1912 m. Isako Serbovo etnografinių fotografijų kolekcija“

„Prospekto“ fotografijos galerija

Gedimino pr. 43

Leos Goldos Holtereman (Izraelis) fotografijų paroda „Toros berniukai“

Šv. Jono gatvės galerija

Šv. Jono g. 11

Astos Vasiliauskaitės skulptūros darbų paroda

Paroda „Naujas 2011“. Darius Šidlauskas. „Pelenai“

Lietuvos dailininkų sąjungos parodų salė

Vokiečių g. 4/2

Nomedos Saukienės tapyba iki 16 d. – Nijolės Rudzikaitės–Malakauskienės tapybos paroda „Žmogaus akių grožis“

Auksakalių gildijos galerija „Meno niša“

J. Basanavičiaus g. 1/13

Nomedos Marčėnaitės ir Mariaus Jonučio paroda

LDS Pamėnkalnio galerija

Pamėnkalnio g. 1/13

Ričardo Filistovičiaus tapyba

Jono Meko vizualiųjų menų centras

Gynėjų g. 14

iki 14 d. – Audronės Vaupšienės paroda „Trys istorijos“

Teatro, muzikos ir kino muziejus

Vilniaus g. 41

Miglės Kosinskaitės tapybos darbų paroda (iš ciklo "Menas senuosiuose Lietuvos dvaruose 2011")

„AV17 galerija“

Aušros Vartų g. 17

Alessandro Rinaudo ir Valentinos D'Accardi (Italija) paroda „Grakščios dvasios“

Savicko paveikslų galerija

Trakų g. 7

Savicko galerijos kolekcija

Tekstilės galerija „Artifex“

Gaono g. 1

Kristos Leesė ir Heino Prunselto (Estija) paroda „Su meile iš Estijos“

Studija–galerija „D'Arijaus papuošalai“

Dominikonų g. 7/20

Natalie Levkovskos tapybos darbų paroda

Fluxus ministerija

Gedimino pr. 27

nuo 18 d. – fotografijų paroda „Afrikos veidai“

Pylimo galerija

Pylimo g. 30

Paroda „Tapybos pavasaris 2011“

Lietuvių kalbos institutas

P. Vileišio g. 5

Andriaus Giedrimo tapybos ir akvarelės darbų paroda

Lietuvos nacionalinė filharmonija

Aušros Vartų g. 5

Paroda „Čiurlionis Lietuvoje ir pasaulyje“

Lietuvos nacionalinis dramos teatras

Gedimino pr. 4

Teodoro Kazimiero Valaičio tapyba

Salonas „La Forma“

J. Basanavičiaus g. 19

Vilniaus dailės akademijos Architektūros katedros studentų šviestuvų paroda

KAUNAS

Kauno paveikslų galerija

K. Donelaičio g. 16

Algimanto Miškinio Lietuvos dailės kolekcijos ekspozicija Paroda „Menas + Menas bendrauti. Ekosfera“

nuo 13 d. – Aušros Barzdukaitės–Vaitkūnienės paroda „Jvaizdinta tikrovė“

Galerija „Meno parkas“

Rotušės a. 27

Vilniaus dailės akademijos studentų darbų paroda „Kirpykla“

Maironio lietuvių literatūros muziejus

Rotušės a. 13

„Sugrįžimai“ (skirta išeivių rašytojų kultūriniam gyvenimui Vokietijoje ir Austrijoje 1944–1950 metais)

„Motiejui Valančiui – 210“ „Gabrielė Petkevičaitė – Bitė: rašytoja, pedagogė, politikė (1861–1943)“ „Kleopui Jurgelioniui – 125“ „Iš gyvenimo į knygą“ (Vytautui Sirijos Girai – 100)

Kauno fotografijos galerija

Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2

iki 15 d. – paroda „ZOO fotografija. Kaunas. Paskutinis sovietmečio dešimtmetis“

Galerija „Aukso pjūvis“

K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53

Reginos Rinkevičienės autoriinių papuošalų paroda „Tau, Mama“

iki 14 d. – Algimanto Stanislovo Kliaugos tapybos paroda nuo 17 d. – Virginijos Uždavinienės kūrybos paroda

F galerija

Žaliakalnio funikulierius, Aušros g. 6 Romano Dritso (Latvija) darbų paroda

KLAIPĖDA

Dailės parodų rūmai

Aukštoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 Fotografijų paroda „Kiti“

iki 22 d. – piešinių paroda „Emocija“ iki 15 d. – paroda „JEKlai(pė)da 2011“

Barotė galerija

Aukštoji g. 3/3a

iki 19 d. – Rolando Marčiaus tapybos paroda „Spalvoti sapnai“

Kultūrų komunikacijų centras

Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4

Justinos Jasinevičiūtės darbų paroda „To be continued“ Anitos Back (Vokietija) paroda

Klaipėdos galerija

Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4

Algio Augustaičio tapyba „Herkaus galerija“ *Herkaus Manto g. 22* Nadeždos Matvejevos (Kaliningradas) akvarelės

Klaipėdos fotografijos galerija

Tomo g. 7

Fotografijų paroda „Kiti“

„7md“ rekomenduoja

Jei norite pamatyti tikrąją ribą tarp conceptualios ir „gražios“ tapybos, būtinai aplankykite **Nomedos Saukienės** naujų tapybos darbų parodą **Dailininkų sąjungos galerijoje** (*Vokiečių g. 2, Vilniuje*). Čia rodomi daugiau kaip dvidešimt darbų, sukurtų per pastaruosius dvejus metus. Kūriniai knibžda gyvybe, nesiskundžia profesionalumo trūkumu ir skatina mąstyti apie grožio teises dabarties dailėje.

Paroda veiks iki birželio 6 d.
Galerija dirba pirmadienį–penktadienį 11–19 val., šeštadienį 11–17 val.

Ar esate buvę **Vinco Mykolaičio-Putino memorialiniame bute-muziejuje** (*Tauro g. 10-3, Vilnius*)? Šį šeštadienį (gegužės 14 d.) būtų gera proga, nes muziejus įsitraukia į Europos muziejų nakties programą ir kviečia žiūrėti filmo **„Akmenorius“** (rež. Antanas Maciulevičius) apie Vilių Orvidą ir jo akmenų žemę bei dalyvauti diskusijoje „Lietuvių alternatyvioji kultūra tarp Viliaus Orvido ir Jurgio Mačiūno“. Dalyvaus Antanas Maciulevičius, Giedrius Kazimierėnas, Kęstutis Ramonas ir Krescencijus Stoškus.

Renginio pradžia 18 val. Įėjimas nemokamas.

ŠIAULIAI

Galerija „Laiptai“

Žemaitės g. 83

Stasio Povilaičio fotografijų paroda „Tik arkliai“ iki 19 d. – paroda „Sukaustyti la trai“ (E. Juchnevičiaus grafika, S. Pranciūčio asambliažai, R. Trušio tapyba)

Dailės galerija

Vilniaus g. 245

VDA Kauno dailės fakulteto studentų darbų paroda iki 21 d. – paroda iš Lietuvos dailininkų sąjungos kolekcijos „Šiuolaikinė Lietuvos dailė“

PANEVĖŽYS

Dailės galerija

Respublikos g. 3

Nuolatinė ekspozicija „Panevėžio tarptautinių keramikos simpoziumų kūrinių rinkinys“

„Galerija XX“

Laisvės a. 7

Adomo Jacovskio tapyba

Fotografijos galerija

Vasario 16-osios g. 11

Vido Biveinio fotografijų paroda

DRUSKININKAI

M.K. Čiurlionio memorialinis muziejus

M.K. Čiurlionio g. 35

Algimanto Švėgzdos (1941-1996) tapybos paroda „Santarvėje su gamta ir savimi“

KĖDAINIAI

Janinos Monkutės Marks muziejus–galerija

J. Basanavičiaus g. 45

Paroda „Partnerystė dailėje. Oda. Originalumas. Dinamiškumas. Aktyvumas“

DUSETOS

Dailės galerija

K. Būgos g. 31a

iki 20 d. – Šarūno Saukos paroda

Spektakliai

VILNIUS

Nacionalinis operos ir baletو teatras

13 d. 18.30 – L.A. Minkaus „BAJADERĖ“. Dir. – M. Staškus

14 d. 18.30 – G. Verdi „TRAVIATA“. Dir. – R. Šervenikas
15 d. 12 val. K. Chačaturiano „ČIROPILINAS“. Dir. – A. Šulčys

Nacionalinis dramos teatras

Didžioji salė *Kauno valstybinio dramos teatro spektakliai*

14 d. 18.30 – J. Dello, G. Sibleyro „TEGYVUOJA BUŠONAS“. Rež. – R. Vitkaitis

15 d. 18.30 – B. Srbljanović „SKĖRIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas

18 d. 18.30 – M. Bulgakovo „MEISTRAS IR MARGARITA“. Rež. – O. Koršunovas
19 d. 18.30 – A. Čechovo „DĖDĖ VANIA“. Rež. – E. Lacascade’as

20 d. 18.30 – A. Schnitzlerio „10 DIALOGŲ APIE MEILĖ“. Rež. – Y. Ross
Mažoji salė

Kauno valstybinio dramos teatro spektakliai
13 d. 19 val. – D. Danis „AKMENŲ PELENAI“. Rež. – A. Jankevičius

14, 15 d. 12 val. – „KIŠKIS PABĖGĖLIS“ (pagal L. Jakimavičiaus pasaką „Lapė ir kaliošai“). Rež. – A. Sunklodaitė
17 d. 18.30 – „ŠILKAS“ (pagal A. Baricco romaną). Rež. – B. Mar
20 d. 18.30 – E. Ashley „GAIDUKAS“. Rež. – J. Smoriginas

Vilniaus mažasis teatras

13 d. 18.30 – T. Lettso „VESTONAI“. Rež. – V. Malinauskas
20, 21 d. 18.30 – PREMJERA! P. Hackso „AMFITRIONAS“. Rež. – A. Areima. Scenogr. ir kost. dail. – A. Kuzmickaitė, komp. – G. Puskunigis. Vaidina T. Rinkūnas, P. Ignatavičius, A. Šataitė, M. Nedzinskas, T. Gryn, I. Patkauskaitė, T. Kliukas, T. Stirna

Valstybinis jaunimo teatras

13 d. 18 val. – PREMJERA! „LEDI MAKBET“ (pagal W. Shakespeare'o pjesę). Rež. – A. La-tėnas. Scenogr. – G. Makarevičius, kost. dail. – S. Straukaitė, judesio kompozicija – A. Jalianiausko. Vaidina S. Sipaitis, S. Storp-pirštis, S. Ivanovas, J. Damaševičius, G. Ar-bačiauskas, G. Storpirštis, I. Ciplijauskas, V. Kuodytė, N. Gadliauskas, V. Taukinitaitis, J. Dambrauskaitė, G. Giedraitytė, I. Precas, K. Butvidas, D. Tarutis, D. Morozovaitė, Š. Datenis

14 d. 12 val. – V.V. Landsbergio „ANGELŲ PASAKOS“. Rež. – V.V. Landsbergis (Salė 99)
14 d. 18 val. – A. Slapovskio „BAUSTI NEGALIMA PASIGAILĖTI“ (Pjesė Nr. 27). Rež. – D. Tamulevičiūtė (Salė 99)
15 d. 12 val. – V.V. Landsbergio „ARKLIO DOMINYKO MEILĖ“. Rež. – A. Vidžiūnas (Salė 99)

17 d. 18 val. – M. McDonagho „PAGALVINIS“. Rež. – J. Vaitkus
18 d. 18 val. – P.E. Landi „STRIP MAN SHOW – VISKAS APIE VYRUS“. Rež. – P.E. Landi
19 d. 18 val. – H. Ibseno „ŠMĖKLOS“. Rež. – A. Jankevičius (Salė 99)
20 d. 18 val. – W. Shakespeare'o „JEI TAI, TAI ŠITAIP“. Rež. – P.E. Budraitis

Rusų dramos teatras

13 d. 18 val. – M. Macevičiaus „PRAKEIKTA MEILĖ“ (pagal P. Sanajevo apysaką „Palaidokite mane už grindjuostės“) Rež. – A.

14 d. 18 val. – R. Cooney „Nr.13“. Rež. – E. Murašovas
 15 d. 12 val. – J. Ščiuckio „COLIUKĖ“. Rež. – J. Ščiuckis
 15 d. 18 val. – N. Simono „PASKUTINYSIS AISTRINGAS MEILUŽIS“.

Rež. – O. Lapina, J. Bogdanovič-Golubeva
 19 d. 18 val. – PREMJERA! A. Čechovo „PAS PAŽĪSTAMUS...“ Rež. – L. Adomaitienė
 20 d. 18 val. – A. Gribojedovo „VARGAS DĒL PROTO“. Rež. – J. Vaitkus

Vilniaus teatras „Lélé“

Didžioji salė

15 d. 12 val. – „PASAKA APIE VĒŽLIUKĄ“.

Insцен. aut., rež. ir dail. – A. Mikutis

Mažoji salė

14 d. 12, 14 val. – R. Mikučio „LIUNĖS NUOTYKIAI“. Rež. – A. Grybauskaitė

„Menų spaustuvė“

Šiuolaikinio šokio festivalis vaikams ir jaunimui „Dansema“

13 d. 13, 18 val. *Juodojoje salėje* – PREMJE-RA! „BEBAIMIS“. Choreogr. – G. Subotinaitė (šokio teatras „Dansema“)

14 d. 12, 15val. *Juodojoje salėje* – „GERAI ĮSĪŽIŪRĖK“. Choreogr. – T. Martin („Meekers“, Nyderlandai)

14 d. 19 val. *Kišeninėje salėje* – „PERSONA“ (pagal I. Bergmaną). Rež. – A. Dilytė

15 d. 12 val. *Juodojoje salėje* – „APKA-BINSIU TAVE“. Choreogr. – D. Binkauskaitė („Žuvies akis“)

15 d. 15 val. *Kišeninėje salėje* – „GALVA-KOJAI“. Choreogr. – B. Fuchs („Tanzfuchs Produktion“, Vokietija)

17, 18 d. 19 val. *Kišeninėje salėje* – I. Villgisto „ANAEROBAL. Rež. – V. Kuklytė
 17 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „KOKIA ČIA TEISYBĖ?“. („Trupė liūdi“)

18 d. 14val. *Juodojoje salėje* – „PUPI PIPA PUPI“. Rež. – E. Mikulionytė (LMTA Teatro ir kino fakulteto Vaidybos (pantomima) bakalaurų diplominiai darbai)

19 d. 19 val. *Kišeninėje salėje* – K. Binkio „SPARNUOTASIS MATAS. Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“)

20 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „ATVIRAS RATAS“. Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“)

VG TU teatras–studija „Palėpė“

14 d. 16, 19 val. – „ATĖJAU IR IŠEINU“ (pagal M. Pocevičiaus eiles). Rež. – O. Kesminas

KAUNAS

Kauno dramos teatras

13 d. 19 val. *Parketinėje salėje* – „LAIMINGI ŽMONĖS“. B. Slade „KITAIS METAIS, TUO PAČIU LAIKU“. Rež. – A. Lebeliūnas
 17, 18 d. 18 val. *Ilgajoje salėje* – A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas
 18 d. 18 val. *Penktojoje salėje* – „KARALIUS ARTŪRAS“. Rež. – E. Braun (Austrija)
 19 d. 18 val. *Penktojoje salėje* – „MODERATORIAI“. Rež. – A. Kurienius
 20 d. 18 val. *Tavernos salėje* – T. Guerra „KETVIRTOJI KĖDĖ“. Rež. – R. Atkočiūnas
 20 d. 18 val. *Penktojoje salėje* – D. Danis „AKMENŲ PELENAI“. Rež. – A. Jankevičius

Kauno muzikinis teatras

13 d. 18 val. – Dainininkai R. Vaiceauskaitė, Ž. Lamauskienė, K. Siurbytė, R. Zaikauskaitė, I. Vaznelytė, Ž. Lunskenė, I. Gudavičienė, G. Ganusauskaitė-Baranauskienė, M. Zimkus, R. Baranauskas, J. Lamauskas, T. Girininkas, pianistė G. Špečkauskaitė, teatro simfoninis orkestras. Dir. – J. Geniušas, J. Janulevičius, V. Visockis
 14 d. 18 val. – I. Kálmáno „MONMARTRO ŽIBUOKLĖ“. Dir. – V. Visockis
 15 d. 18 val. – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“. Dir. – V. Visockis
 17 d. 18 val. – Kauno technologijos universiteto choras „Jaunystė“ (vad. – D. Beinarytė)

18 d. 12 val., 19 d. 17 val. – R. Rodgerso „MUZIKOS GARSAI“. Dir. – J. Vilnonis
 20 d. 18 val. – L. Adomaičio „DULKIŲ SPINDESYS“. Choreogr. ir libreto aut. – D. Bervingis ir G. Visockis

Kauno mažasis teatras

14 d. 18 val. – L. de Weck „MYLIMIAUSI“. Rež. – V. Balsys
 15 d. 14 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS FĖJOS ŠAUKŠTELIS“. Rež. – A. Baniūnas

Kauno valstybinis lėlių teatras

14 d. 12 val. – „GULBĖ – KARALIAUS PATI“. Rež. – N. Indriūnaitė
 15 d. 12 val. – „KARALAITĖS BUČINYS“. Rež. – A. Stankevičius

KLAIPĖDA

Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras

14 d. 18.30 – Z. Liepinio „PARYŽIAUS KATEDRA“. Dir. – D. Zlotnikas
 15 d. 15 val. – A. Kučinsko „BULVINĖ PASAKA“. Dir. – D. Zlotnikas

ŠIAULIAI

Šiaulių dramos teatras

13 d. 18 val. – K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“. Insc. aut. ir rež. – A. Pociūnas
 14 d. 18 val. – B. Brechto „PONAS PUNTILA IR JO TARNAS MATIS“. Rež. – A. Pociūnas
 15 d. 12 val. – „SAUSIO ŽIBUOKLĖS“ (pagal S. Maršako pasaką „Dvylika mėnesių“. Rež. – N. Mirončikaitė
 19 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKŠTUOLIS“. Rež. – R. Teresas
 20 d. 18 val. – R. Harlingo „PLIENINĖS MAGNOLIJOS“. Rež. – R. Steponavičiūtė

PANEVĖŽYS

J. Miltinio dramos teatras

15 d. 18 val. – R. Cooney „MEILĖ PAGAL GRAFIKĄ“. Rež. – A. Večerskis („Domino“ teatras)
Keistuolių teatro spektakliai
 17 d. 11 val. – PREMJERA! „PATI LABIAUSIA PASAKA“ (pagal lietuvių liaudies pasakas). Rež. – V. Žitkus.
 17 d. 18 val. – PREMJERA! „VASAROTOJAI“ (pagal M. Gorkio kūrybą). Rež. – A. Giniotis

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

13 d. 17 val. *Biržų pilyje*, 22 d. 13.30 *Gargždų Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje* – Lietuvos kamerinis orkestras. Solistas Dž. Bidva (smuikas). Programoje A. Vivaldi, J.S. Bacho, B. Dvariono, J. Naujailio kūriniai
 14 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, – simfoninės muzikos koncertų sezono pabaigai. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras. Solistas V. Čepinskis (smuikas). Dir. – M. Pi-trėnas. Programoje M. Ravelio, M. Brucho, I. Stravinskio, R. Strausso kūriniai
 15 d. 12.30 *Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų bažnyčioje*, 15 d. 19 val. *Baisogalos Komaro dvaro kolonų salėje* – Valstybinis Vilniaus kvartetas, M. Vitulskis(tenoras). Programoje M.K. Čiurlionio, R. Schumanno, L. van Beethoveno, K. Vasiliauskaitės kūriniai
 18 d. 17 val. *Zarasų krašto muziejuje* – Valstybinis Vilniaus kvartetas, J. Leitaitė (mecosopranas). Programoje M.K. Čiurlionio, L. van Beethoveno, R. Schumanno, W.A. Mozarto, F. Schuberto ir kt. kūriniai
 22 d. 16 val. *Taikomosios dailės muziejuje* – „Artis“ kvartetas (Austrija). Programoje J. Haydno, A. Zemlinskio, J. Brahmso kūriniai

VILNIUS

Kongresų rūmai

14 d. 18 val. – kamerinis koncertas „Se-ansas. Atsargiai – premjera!“ A. Grigorian (sopranas), A. Radziukynas (fleita), A. Janu-sevičius (trimitas), V. Šilinskas (trombonas),

P. Giunteris (perkusija), A. Bendoraitienė (fortepijonas), Z. Levickis (smuikas), G. Ben-doraitis (kontrabosas). Rež. – Dž. Katinas. Programoje G. Sodeikos, Z. Bružaitės, G. Puskunigio, F. Latėno, V. Augustino, A. Martinaičio, L. Rimšos kūriniai
 20, 21 d. 19 val. – PREMJERA! L. Janáčeko opera „Katia Kabanova“. Dir. – G. Rinke-vičius, rež. – D. Ibelhauptaitė, Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras

Vilniaus paveikslų galerija

19 d. 18 val. – V. Kochanskytės (aktorė), P. Venclovos (aktorius), R. Preikšaitės (mecosopranas) ir Š. Čepliauskaitės (fortepijonas) koncertas iš ciklo „Cz. Miłoszo kontinentai F. Chopino muzikiniame salone“

Lietuvos muzikų rėmimo fondas

S. Vainiūno namuose
 13 d. 18 val. – koncertas „Muzikuojame drauge“. Dalyvauja Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos mokytojos J. Punutės kamerinio ansamblio klasės moksleiviai ir S. Maigienė (smuikas)
 17 d. 17.30 – Algirdo muzikos mokyklos smuiko mokytojos metodininkės A. Dainienės mokinių koncertas „Kartu su muzika“
 18 d. 18 val. – Trečiadienio vakaras su LMTA dėstytoja A. Liutkute ir jos dainavimo klasės ugdytiniais

Šv. Jonų bažnyčia

14 d. 18 val. – sopranas V. Maščinskaitė, tenoras G. Darandovas ir pianistas D. Kepe-žinskas. Programoje G. Bizet, R. Leoncavallo, J. Gruodžio, A. Belazaro ir kt. kūriniai

Vakarai

VILNIUS

Vilniaus mokytojų namai

13 d. 18 val. *Svetainėje* – Vilniaus J. Talatt-Kelpšos konservatorijos dėstytojos A. Stasiū-naitės moksleiviai
 13 d. 18 val. *Kiemelyje* – Vilniaus mokytojų namų kiemelio „Vasaros terasa“ atidarymas
 15 d. 12 val. *Kiemelyje* – socialinė akci-ja–koncertas „Mes galim!“ – pasakykime smurtui ne
 16 d. 18 val. *Svetainėje* – fortepijono muzikos koncertas. Dalyvauja Vilniaus Karoliniškių muzikos mokyklos fortepijono klasės moksleiviai
 16 d. 18 val. *Didžiojoje salėje* – paskaita „Dangaus karalystė ir pasiklydusi avis“. Lektorius A. Žarskus
 17 d. 18 val. *Svetainėje* – Žemaičių vaka-ras. Lokalių monografijų serijos „Lietuvos valsčiai“ pristatymas
 19 d. 18 val. *Didžiojoje salėje* – Vilniaus mokytojų namų baletu studijos „Nuotaika“ sezono pabaigos koncertas
Afrikos dienos
 18 d. 18 val. *Svetainėje* – pokalbis apie savanoriavimo Afrikoje galimybes
 18, 19 d. 20 val. *Svetainėje* – perkusijų kūrybinės dirbtuvės
 19 d. 18 val. *Svetainėje* – paskaita–diskusija „Europa Afrikoje: teigiamos ir neigiamos įtakos“

Bažnytinio paveldo muziejus

14 d. 12 val. – edukacinis užsėmimas šeimoms „Knygų paslaptys“

KAUNAS

Maironio lietuvių literatūros muziejus

14 d. 20 val. – projekto „Muziejų naktis“ renginys „Rašau eilėraščių Maironio sode“. Dalyvauja D. Čepauskaitė, I. Labokė, E. Strio-gaitė, E. Janušaitis, J. Gimberis
 16 d. 17 val. – V. Sirijos Giros 100-ųjų gimimo metinių minėjimas. Dalyvauja literatūros tyrinėtojas R. Karmalavičius, rašytojo dukra D. Sirijos Giraitė, sūnus A. Sirijos Gira, ak-toriai J. Onaitytė ir P. Venslovas, D. Kudirka (fortepijonas)

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

81 cm² jausmų... : romanas / Edgaras Krinickis. – Vilnius : [E. Krinickis], 2011 (Vilnius : Biznio mašinų komp.). – 214, [1] p. – Tiražas [200] egz. – ISBN 978-609-408-150-7

Balsas iš tamsos : [eilėraščiai] : skiriu Beatričiai Grincevičiūtei / Vaclovas Areima. – Vilnius : Brailio spauda, [2011]. – 92, [3] p. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-9955-742-05-0

Euklidijos : [poezija] / Guillevic ; iš prancūzų kalbos vertė Eduardas Klimenka. – Vilnius : Aidai, 2011 (Vilnius : Standartų sp.). – 124, [6] p. – Gretut. tekstas liet., pranc. – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-9955-656-98-2

Jotvingiai : poema / Robertas Keturakis ; [dailininkas Edmundas Saladžius]. – Kaunas : Pasaulio lietuvių centro leidykla [i.e. Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras], 2011 (Kaunas : Aušra). – 67, [3] p. : iliustr. – Tiražas [500] egz. – ISBN 978-9986-418-69-6 (jr.)

Kapitono Granto vaikai : [romanas] / Jules Verne ; iš prancūzų kalbos vertė Rožė Jankevičiūtė ir Juozas Naujokaitis ; [ilustravo Edouard Riou]. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Kaunas : Aušra). – 724, [2] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-38-198-3 (jr.) : [19 Lt 77 ct]

Lempa ieško Aladino : [romanas] / Darja Doncova ; iš rusų kalbos vertė Gražina Svetikaitė. – Kaunas : Mileda, 2011 (Vilnius : BALTO print). – 367, [2] p. – (Ironiškasis detektyvas : Jevlam-pija Romanova: bylų tiria diletantė ; 14). – Tiražas 2500 egz. – ISBN 978-9955-787-16-7

Mano išgalvota šalis : [romanas] / Isabel Allende ; iš ispanų kalbos vertė Valdemaras Kvietkauskas. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Kaunas : Spindulio sp.). – 192, [4] p. – Tiražas 3000 egz. – ISBN 978-9955-38-982-8 (jr.) : [16 Lt 95 ct]

Mano kaimas – vilčių ir svajonių atolas : eilėraščiai, proza / Lietuvos kaimo rašytojų sajun-ga ; [sudarytojas ir redaktorius Kostas Fedaravičius]. – Jonava : Dobilo leidykla, 2010 (Kaišia-dorys : Printėja). – 143, [1] p. – Tiražas 140 egz. – ISBN 978-609-409-034-9

Meninis tekstas: suvokimas, analizė, interpretacija = Художественный текст: восприятие, анализ, интерпретация : mokslinių straipsnių rinkinys / Vilniaus pedagoginis universitetas, Maskvos M. Lomonosovo valstybinis universitetas, Vroclavo universitetas ; redakcinė kolegi-ja: pirmininkas Gintautas Kundrotas ... [et al.]. – Vilnius : Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2010. – ISSN 1648-1496

Nr. 7(1). – 2010 (Vilnius : VPU I-kla). – 236, [1] p. – Str. liet., lenk., rus. – Santr. angl.– Tiražas 85 egz.

Nr. 7(2). – 2010 (Vilnius : VPU I-kla). – 229, [1] p. : iliustr. – Str. lenk., rus. – Santr. angl. – Ti-ražas 85 egz.

Naktis pražydusi diena : Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba : Pilaitės „Poezijos pavasaris'2011“ skiriamas gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovoјimus / [sudarė Angelė Šarlauskienė]. – Vilnius : Pilaitės bendruomenė, 2011 (Vilnius : Varosa). – 127, [1] p. : portr. – Tekstas liet., rus. – Tiražas [100] egz. – ISBN 978-609-95075-4-5

Gabrielė Petkevičaitė-Bitė Lietuvos kultūros kontekste : [konferencijos medžiaga, 2010 04 08] / Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka ; [sudarytoja Audronė Palionienė]. – Panevėžys : [Amalkeros leidyba] : Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, 2010 (Vilnius : Standartų sp.). – 167, [1] p. : iliustr., faks. – Santr. angl. – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-9955-659-41-9

Prabėgančios stotys : eilėraščiai / Kazimieras Barėnas. – Panevėžys : Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, 2011 (Panevėžys : Spalvų spektras). – 127, [1] p., [4] iliustr. lap. : faks., portr. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-609-95275-0-5

Širdimi apkabinu metų tekėjimą... : atsiminimai, eilėraščiai, laiškai / Birutė Silevičienė. – Jo-nava : Dobilo leidykla, 2010 (Kaišiadorys : Printėja). – 121, [1] p. : iliustr. – Tiražas 100 egz. – ISBN 978-609-409-038-7

Tūkstantmetė Lietuva : giesmė / Klemensas Gerulis. – Vilnius : [Karminas], 2011 (Vilnius : Karminas). – 46, [1] p. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-609-8031-12-6

Varpai : literatūros almanachas / vyriausiasis redaktorius Leonas Peleckis-Kaktavičius. – Šiauliai : Literatūros almanacho „Varpai“ redakcija, 2011. – ISSN 1392-0669

[Nr.] 26 (2011). – 2011 (Šiauliai : Neoprintas). – 304 p. : iliustr., faks. – Tiražas 1000 egz.

GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS

16 mėnulių : [romanas] / Kami Garcia, Margaret Stohl ; iš anglų kalbos vertė Vilija Vitkūnie-nė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Vilnius : Standartų sp.). – 580, [3] p. – Tiražas 3000 egz. – ISBN 978-9955-38-986-6 (jr.) : [32 Lt 42 ct]

Angelo pabučiuota : [romanas] / Elizabeth Chandler ; iš anglų kalbos vertė Rita Kaminskai-tė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Kaunas : Spindulio sp.). – 205, [1] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-38-978-1 (jr.) : [16 Lt 95 ct]

Heroinas : [romanas] / Melvin Burgess ; iš anglų kalbos vertė Andrius Patiomkinas. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Vilnius : Standartų sp.). – 307, [1] p. – (Beveik suaugę). – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9955-38-302-4 : [14 Lt 12 ct]

Mažieji troliai ir didysis potvynis : [apysaka] / Tove Jansson ; iš švedų kalbos vertė Laima Bareišienė ; iliustravo autorė. – Vilnius : Garnelis, [2011] (Kaunas : Spindulio sp.). – 60, [6] p. : iliustr. – (Troliai Mumiai). – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-883-17-3 (jr.)

Skrybėlė, pilna dangaus : viena Plokščiojo pasaulio istorijų : [romanas] / Terry Pratchett ; [iš anglų kalbos vertė Danguolė Žalytė ; iliustravo Paulas Kidby]. – Vilnius : Garnelis, [2011] (Kaunas : Spindulio sp.). – 303, [1] p. : iliustr. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-9955-883-18-0 (jr.) : [19 Lt 62 ct]

ISTORIJA

Dienoraštis / Ana Frank ; iš anglų kalbos vertė Audra Kairienė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Kaunas : Aušra). – 342, [2] p. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9955-38-824-1 (jr.) : [19 Lt 77 ct]

Istorija / Jūratė Litvinaitė. – 1-asis leid., 2011 [m. tiražas]. – Kaunas : Šviesia, 2011 (Kaunas : Aušra). – 239, [1] p. : iliustr., faks., žml. – (Prieš egzaminą). – Virš. aut. nenurodyta. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-5-430-05222-5

PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ.

LIE TU V OS NAC. M. MAŽVYDO B-KA. BIBLIOGRAFIJ OS IR KNYGOTYROS CENTRAS

Savaitės filmai

„Mažylis Nikolias“

Mergaitė****

Šiltą 1981-ųjų vasarą dešimtmetė mergaitė lieka namuose su teta. Jos tėvai išvyko į Afriką vykdyti ilgalaikės humanitarinės misijos. Mergaitė prižiūrinti jauna teta netrukus taip pat iškeliauja su vyriškiu, pažadėjusi sugrįžti po poros dienų. Vasara bėga, mergaitė niekam nesako, kad liko namuose visiškai viena. Po truputį ji atranda dažnai absurdišką ir nerūpestingą suaugusiųjų pasaulį. Frederiko Edfeldto filmas buvo apdovanotas Berlyno kino festivalyje už geriausią debiutą. Vaidina Blanca Engström, Shanti Rooney, Annika Hallin (Švedija, 2009). (Vilnius)

Prancūziška apgaulė***

Pierre'as Salvadori gimė 1964 m., tačiau bet kuris mūsų dienų kino maištininkas galėtų pasakyti, kad Salvadori kuria „tėtušų kiną“. Ir jis būtų visiškai teisingas. Nors galbūt tiksliau būtų jo filmus vadinti „mamyčių kinu“, nes jie pirmiausia skirti moterims. Filmo herojė Emili, kurią vaidina „tokia prancūziška“ Audrey Tautou, vieną dieną gauna meilės laišką ir vos neišmetusi jo į šiukšlių dėžę nusprendžia jį persiųsti savo mamai (Nathalie Baye), negalinčiai susitaikyti su tuo, kad ją paliko vyras. Laiško autorius yra nedrąsus Emili bendradarbis (Sami Boujila), kuris, žinoma, nesitikėjo, tokios slapta mylimos moters reakcijos. Bet įvykiai jau pradėjo tekėti kita vaga... (Prancūzija, 2010). (Vilnius, Šiauliai)

Mažylis Nikolias***

Su Nikolias (lietuviškai geriau būtų „su Mykoliuku“) užaugo kelios jaunųjų prancūzų (ir ne tik jų) kartos. René Goscinny ir Jeano-Jacques'o Sempé knygos personažas pirmąkart pasirodė 1959 m. Jis iškart tapo populiarus, o pasakojimai apie Nikolias ir jo draugų gyvenimą bei nuotykius sulaukdavo vis naujo tęsinio. Knygos išradingos iliustracijos, humoras ir ironija žavėjo ne tik mažuosius skaitytojus. Dabar tai – vaikų literatūros klasika. Režisierius Laurent'as Tirard'as prisipažįsta, kad skaitė apie Nikolias iki pat brandos, todėl iškart suprato, koks turi būti filmas: „Mažas berniukas, ieškantis savo vietos visuomenėje, tapo visos pasakojimo konstrukcijos ašimi.“ Šiltai prancūzų kritikų sutiktas filmas nėra pirmasis kino bandymas perkelti į ekraną Nikolias nuotykius, jam yra skirtas animacinis serialas. Tirard'o filmas prasideda žinia, kad berniuko mama laukiasi kūdikio. Nikolias atrodo, kad jo ramiam gyvenimui iškilo grėsmė. Pagrindinį vaidmenį sukūrė Maxime'as Godart'as (Prancūzija, 2010). (Vilnius)

Toras***

Tėvo – dievo Odino – išvytas iš dievų šalies Asgardo, griaustinio valdovas Toras mokosi gyventi Žemėje. Čia jis yra daktaras Donaldas Bleikas, atsitiktinai suradęs iš paslaptingo metalo pagamintą kūjį. Bet netikėtai radinys pakeis jo išorę ir privers kovoti už žmonijos saugumą. Populiari amerikiečių komiksą ekranizavo meistris Shakespear'o ekranizacijų („Henrikas VIII“, „Daug triukšmo dėl nieko“) autorius, britų aktorius ir režisierius Kennethas Branagh, o pagrindinius vaidmenis filme sukūrė Natalie Portman, Anthony Hopkinsas, Chrisas Hemsworthas, Tomas Hiddlestonas (JAV, 2011). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

Tūnų tamsoje***

Garsiojo „Pjūklų“ iniciatorius Jamesas Wanas šįkart pasakoja baisingą istoriją apie šeimą, kuri įsikuria įtartiname name. Suprantama, kad paranormalūs reiškiniai tyko žmonių kiekviename žingsnyje. Šeima paprasta – tėvas Džošas, jo žmona ir trys vaikai. Netikėtai vyresnįjį šeimos sūnų ištinka koma. Mediumas praneša, jog vaiko siela atsidūrė tarp gyvenimo ir mirties. Tėvas turi palikti savo kūną ir persikelti ten, kur yra jo sūnaus siela. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Patrickas Wilsonas, Rose Byrne, Barbara Hershey (JAV, 2010). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, * – jei turite daug laiko, * – niekalas

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

13–17, 19 d. – Kunigas (3D, JAV) – 16, 18.30, 21.15; 18 d. – 16, 18.30, 21.15, 23.30
 13–17, 19 d. – Slaptas ženklas (JAV) – 11.45, 14.15, 17, 19.30, 21.40; 18 d. – 11.45, 14.15, 17, 19.30, 21.40, 23.40
 14 d. – R. Wagnerio „Valkirija“
 Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropolitan operos – 19 val.
 17 d. – Pabaissa (JAV) – 19 val.
 19 d. – Karibų piratai: ant keistų bangų (3D, JAV) – 19 val.; 13–16, 18, 19 d. – Greiti ir įsiutę 5 (JAV) – 11, 13.45, 16.30, 19.15, 22 val.; 17 d. – 11, 13.45, 16.30, 22 val.
 13, 16, 17, 19 d. – Prancūziška apgaulė (Prancūzija) – 15.15, 18.15, 21 val.;
 14, 15 d. – 12.45, 15.15, 18.15, 21 val.;
 18 d. – 12.45, 15.15, 18.15, 21, 23.40
 13, 16, 17, 19 d. – Vanduo drambliams (JAV) – 15, 18.30, 21.15; 14, 15 d. – 12.15, 15, 18.30, 21.15, 23.45; 13–17, 19 d. – Rio (JAV) – 12.30, 15, 17.30, 20 val.; 18 d. – 12.30, 15, 17.30, 20, 22.20
 13, 16, 19 d. – Vaikams viskas gerai (JAV) – 16, 18.50, 21.40; 14, 15 d. – 13.30, 16, 18.50, 21.40; 17 d. – 16, 21.40;
 18 d. – 16, 18.50, 21.40, 23.55
 13–19 d. – Tūnų tamsoje (JAV) – 13.15, 15.40, 18, 20.45; Rio (3D, JAV) – 11, 14 val.
 13, 15–17 d. – Toras (3D, JAV) – 17, 20.30; 18 d. – 17, 20.30, 23.20
 13–19 d. – Magiški fejų Vinksių nuotykių (3D, JAV) – 11.15, 13.30
 13–17, 19 d. – Išėjties kodas (JAV, Prancūzija) – 15.30, 17.45, 20.15; 18 d. – 15.30, 17.45, 20.15, 22.30; 13, 16, 17, 19 d. – Op (JAV) – 17.30; 14, 15, 18 d. – 12.30, 17.30
 13–17, 19 d. – Rango (JAV) – 14.40, 20 val.; 18 d. – 14.40, 20, 22.40

Forum Cinemas Akropolis

13–17, 19 d. – Kunigas (JAV) – 12.30, 15.30, 17.30, 20.15; 18 d. – 12.30, 15.30, 17.30, 20.15, 22.15; 13–17, 19 d. – Kunigas (3D, JAV) – 18.30, 21.15; 18 d. – 18.30, 21.15, 23.45; 13–17, 19 d. – Slaptas ženklas (JAV) – 11.45, 14, 16.45, 19.15, 21.50; 18 d. – 11.45, 14, 16.45, 19.15, 21.50, 23.59
 19 d. – Karibų piratai: ant keistų bangų (3D, JAV) – 19 val.
 13–19 d. – Greiti ir įsiutę 5 (JAV) – 10.45, 13.30, 16.15, 19, 21.45
 13, 17, 17, 19 d. – Tūnų tamsoje (JAV) – 14.15, 16.30, 18.45, 21 val.; 14, 15 d. – 11.15, 14.15, 16.30, 18.45, 21, 23.15
 13–17 d. – Toras (3D, JAV) – 15.15, 18.15, 21.30; 18 d. – 15.15, 18.15, 21.30, 23.59; 19 d. – 15.15; 13–19 d. – Rio (3D, JAV) – 10.30, 13.15, 15.45
 Rio (JAV) – 12, 15, 17.15
 Magiški fejų Vinksių nuotykių (3D, JAV) – 10.15, 12.45
 Raudonkepuraitė (JAV) – 15.30
 Išėjties kodas (JAV, Prancūzija) – 18 val.
 13–17, 19 d. – Jūsų nešvankybė (JAV) – 20.30; 18 d. – 20.30, 23 val.
 14, 15, 18 d. – Op (JAV) – 13 val.
 13–17, 19 d. – Vanduo drambliams (JAV) – 20 val.; 18 d. – 20, 22.45

„Skalvijos“ kino centras

13 d. – Potiche. Žmonos maištas (Prancūzija) – 17 val.; 14 d. – 19 val.; 16 d. – 15 val. (seansas senjorams); 16 d. – 21 val.; 18 d. – 17 val.

Ciklas „Rimti vyrukai Coenų kine“

13 d. – Tikras išbandymas (JAV) – 20.40;
 15 d. – 19.30; 16 d. – 19 val.; 19 d. – 21 val.
 14 d. – Rimtas vyrukas (JAV) – 17 val.;
 15 d. – 17.30; 17 d. – 20 val.; 19 d. – 17 val.
 14 d. – Perskaityk ir sudegink (JAV) – 21 val.; 16 d. – 17 val.; 18 d. – 20.50
 13 d. – Lietuvių kino seansai. Laisvė kurti (dok. f., rež. E. Jansas) – 19 val.;
 15 d. – 16 val.; 17 d. – 16.40
 17 d. – „Nepatogaus kino“ diskusijų klubas.
 Ji – vaikas, kurį pažinėjau (dok. f., Kanada) – 18 val.
 Afrikos kino dienos
 18 d. – Sietų valgytoja (Burkina Fosas, Šveicarija, Prancūzija) – 19 val.
 19 d. – Medinė kamera (Pietų Afrikos Respublika, Prancūzija, D. Britanija) – 19 val.
 Ciklas „Karlsono kinas“
 14 d. – Mergaitė (Švedija) – 15 val.
 15 d. – Karsteno ir Gitės kino išdaigos (Danija) – 15 val.

Pasaka

13 d. – Magiškas Paryžius 2 (Prancūzija) – 17.30, 19.15; 14 d. – 17, 19 val.; 15 d. – 18, 21 val.; 16 d. – 19.15; 17 d. – 11, 13.30, 19 val.; 18 d. – 17.15; 19 d. – 17.30, 21.30
 13, 18 d. – Mažylis Nikolias (Prancūzija) – 18 val.; 14 d. – 13.30; 15 d. – 17 val.; 16 d. – 17.30; 17 d. – 17.15; 19 d. – 19.30
 13 d. – Maži Dideli Dalykai (rež. P. Rakštikas, D. Meilus) – 18.15;
 16 d. – 18.30; 18 d. – 20 val.
 13, 14, 16 d. – Ponas Niekas (Kanada, Belgija, Prancūzija, Vokietija) – 21 val.;
 15 d. – 20 val.; 17 d. – 20.45; 18 d. – 19 val.
 14 d. – „Sveiko proto seminarai tėvams. Vaikų kūrybiškumas. Kaip išmokyti to, ko patys nemokame?“ – 11 val.
 14 d. – Meškiukas Jogis (JAV, N. Zelandija) – 13 val.; 15 d. – 14 val.
 14 d. – Šeima (Danija) – 15 val.;
 15 d. – 16 val.; 16 d. – 18 val.;
 17, 19 d. – 20 val.; 18 d. – 20.30
 14 d. – Premjeral Zuiiko kopūstai (rež. V. Berežok) – 16 val.
 13 d. – Tėve mūsų, kuris esi medyje (Prancūzija, Australija, Vokietija, Italija) – 19.45; 14 d. – 17.30; 15 d. – 19 val.;
 16 d. – 20 val.; 17, 19 d. – 18 val.; 18 d. – 18.30
 14 d. – Biutiful (Ispanija, Meksika) – 20 val.
 15 d. – lietuviškos animacijos programa „Pasakų skrynelė“ – 13 val.
 15 d. – Ledai (Turkija) – 15 val.
 17 d. – Chebriarchatas (rež. R. Čekuolytė) – 19.30
 18 d. – Knygnešys (rež. J. Trukanas) – 17.30

Ozo kino salė

13 d. – Giedrė (rež. D. Vaišnoras) – 14 val.
 13 d. – Myliu kulką tavo širdyje (rež. D. Vaišnoras) – 16 val.
 13 d. – Kvėpavimas (P. Korėja) – 18 val.
 14 d. – Horizontas (JAV) – 14 val.
 14 d. – Palaidotas gyvas (Ispanija) – 16, 18 val.
 16 d. – Mergina su drakono tatuiruote (Švedija, Danija, Vokietija, Norvegija) – 15 val.
 16 d. – Mergina, kuri žaidė su ugnimi (Švedija, Danija, Vokietija) – 18 val.
 17 d. – Mergina, kuri užkliudė širšių lizdą (Danija, Švedija, Vokietija) – 15, 18 val.
 18 d. – Duburys (rež. G. Lukšas) – 15 val.
 18 d. – Žvėris, išeinantis iš jūros (rež. V. Žalakevičius) – 18 val.
 18 d. – Tėve mūsų, kuris esi medyje (Prancūzija, Australija, Vokietija, Italija) – 14, 16, 18 val.; 19 d. – Anarchija Žirmūnuose (rež. S. Drunga) – 14, 16, 18 val.

KAUNAS

Forum Cinemas

13–17, 19 d. – Slaptas ženklas (JAV) – 12.15, 14.30, 16.45, 19.15, 22 val.; 18 d. – 12.15, 14.30, 16.45, 19.15, 22, 0.15
 13, 14, 18 d. – Vaikams viskas gerai (JAV) – 17.30, 20.30, 22.45; 17 d. – 20.30; 15, 16, 19 d. – 17.30, 20.30; 13, 14 d. – Advokatas iš Linkolno (JAV) – 22.30; 19 d. – Karibų piratai: ant keistų bangų (3D, JAV) – 19 val.
 18 d. – Pabaissa (JAV) – 18 val.
 17 d. – Užmušti karalių (JAV) – 17.30
 13, 16, 17, 19 d. – Tūnų tamsoje (JAV) – 14.15, 16.30, 19, 21.30; 14, 15 d. – 11.30, 14.15, 16.30, 19, 21.30; 18 d. – 14.15, 16.30, 19, 21.30, 23.35
 13, 14, 18 d. – Greiti ir įsiutę 5 (JAV) – 12, 15, 18, 21, 23.45; 15–17, 19 d. – 12, 15, 18, 21 val.; Rio (JAV) – 11, 13.15, 15.30, 17.45, 20.15; Rio (3D, JAV) – 10.30, 12.45
 Toras (3D, JAV) – 13, 18.45
 13, 14 d. – Suvaidink mano žmoną (JAV) – 18.15, 23.30; 15–17 d. – 18.15; 18 d. – 23.30; 13–18 d. – Vanduo drambliams (JAV) – 15.15, 20.45; 19 d. – 15.15
 13–19 d. – Op (JAV) – 12.30, 14.45
 Magiški fejų Vinksių nuotykių (3D, JAV) – 10.15

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

13–17, 19 d. – Kunigas (3D, JAV) – 15.45, 19, 22 val.; 18 d. – 15.45, 19, 22, 23.59
 13–17, 19 d. – Išėjties kodas (JAV) – 13.30, 18.45; 18 d. – 13.30, 18.45, 23.15
 19 d. – Karibų piratai: ant keistų bangų (3D, JAV) – 19 val.;
 16–19 d. – Vokiečių kino dienos 2011
 13–15 d. – Rio (JAV) – 11.30, 13.45, 16, 18.15; 16–19 d. – 11.30, 13.45, 16 val.
 13–19 d. – Rio (3D, JAV) – 10.30, 13 val.
 13–17, 19 d. – Greiti ir įsiutę 5 (JAV) – 12, 15, 18, 20.45; 18 d. – 12, 15, 18, 20.45, 23.30; 16–18 d. – Toras (3D, JAV) – 15.30, 18.30, 21.45; 19 d. – 15.30
 13–17, 19 d. – Tūnų tamsoje (JAV) – 16.30, 19.15, 21.30; 18 d. – 16.30, 19.15, 21.30, 23.45; 13–19 d. – Magiški fejų Vinksių nuotykių (3D, JAV) – 10.15, 12.45
 Raudonkepuraitė (JAV) – 16.15, 21 val.
 13, 16, 17, 19 d. – Op (JAV) – 14 val.;
 14, 15, 18 d. – 11.45, 14 val. 13–15 d. – Vanduo drambliams (JAV) – 20.30
 14, 15, 18 d. – Rango (JAV) – 10.45

ŠIAULIAI

Forum Cinemas

13–17 d. – Kunigas (3D, JAV) – 15.30, 21.45; 18 d. – 15.30, 21.45, 23.50; 19 d. – 15.30
 14, 15 d. – Prancūziška apgaulė (JAV) – 12.15; 16, 17, 19 d. – 18 val.; 18 d. – 12.15, 23.20; 19 d. – Karibų piratai: ant keistų bangų (3D, JAV) – 19 val.
 13–15 d. – Vokiečių kino dienos 2011
 13–17, 19 d. – Greiti ir įsiutę 5 (JAV) – 10.30, 13.15, 16, 18.45, 21.30; 18 d. – 10.30, 13.15, 16, 18.45, 21.30, 23.59
 13, 16, 17, 19 d. – Rio (JAV) – 13.30, 15.45, 18.15; 14, 15, 18 d. – 11, 13.30, 15.45, 18.15
 13–19 d. – Rio (3D, JAV) – 12.45
 13–17, 19 d. – Vanduo drambliams (JAV) – 14.45, 17.30, 20.15; 18 d. – 14.45, 17.30, 20.15, 23 val.; 13–15 d. – Egzorcizmas (JAV) – 15 val.; 16–19 d. – 15, 20.45
 13–19 d. – Magiški fejų Vinksių nuotykių (3D, JAV) – 10.15; 13–18 d. – Toras (3D, JAV) – 18.30; 14, 15, 18 d. – Op (JAV) – 12.30; 13–17, 19 d. – Jūsų nešvankybė (JAV) – 21 val.; 18 d. – 21, 23.30

Redaktorius – Linas Vildžiūnas
 Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
 Dailė – Monika Krikštopaitytė | Muzika – Kamilė Rupeikaitė
 Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras – Sigita Ivaškaitė
 Publicistika – Laima Kreivytė | Stilūs – Jūratė Malinauskienė
 Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaitė
 www.7md.lt – Julijus Lozoraitis

© „7 meno dienos“. Kultūros savitraštis. Išeina penktadieniais. Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VSI „Meno dienos“, Bernardinų g. 10, 01124 Vilnius. Tel.: 2613039, 2617247. Faks. 2611926. El. paštas 7md@takas.lt. ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 1000 egz. Spausdino UAB „Ukmergės spaustuovė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmergė

Remia LR Kultūros rėmimo fondas, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

